

AB „LIFOSA”

**FINANSINĖS ATASKAITOS IR METINIS PRANEŠIMAS
PATEIKIAMI KARTU SU NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA**

2017 M. GRUODŽIO 31 D.

TURINYS

	Puslapis
NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA	
FINANSINĖS ATASKAITOS	5
Bendrujų pajamų ataskaita	5
Finansinės padėties ataskaita	6
Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita	7
Pinigų srautų ataskaita	8
Aiškinamasis raštas	9
Bendroji informacija.....	9
Reikšmingi apskaitos principai.....	9
Finansinės rizikos valdymas.....	14
Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir sprendimai.....	16
Finansinių ataskaitų pastabos.....	17
Metinis pranešimas	29

Nepriklausomo auditoriaus išvada

AB „LIFOSA“ akcininkui

Mūsų nuomonė

Mūsų nuomone, finansinės ataskaitos parodo tikrą ir teisingą AB „LIFOSA“ (toliau – Bendrovė) 2017 m. gruodžio 31d. finansinės padėties ir tuomet pasibaigusių metų jos finansinių veiklos rezultatų ir pinigų srautų vaizdą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, patvirtintus taikyti Europos Sąjungoje.

Mūsų audito apimtis

Bendrovės finansines ataskaitas sudaro:

- 2017 m. gruodžio 31d. finansinės padėties ataskaita;
- tuomet pasibaigusių metų bendrųjų pajamų ataskaita;
- tuomet pasibaigusių metų nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita;
- tuomet pasibaigusių metų pinigų srautų ataskaita; ir
- finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, apimantis apibendrintus reikšmingus apskaitos principus.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Auditą atlikome pagal Tarptautinius audito standartus (TAS). Mūsų atsakomybė pagal TAS toliau aprašyta mūsų išvados pastraipoje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“.

Manome, kad gauti audito įrodymai suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei.

Nepriklausomumas

Esame nepriklausomi nuo Bendrovės vadovaujantis Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos Buhalterijų profesionalų etikos kodeksu (TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu, kurie taikytini atliekant finansinių ataskaitų auditą Lietuvos Respublikoje. Taip pat laikomės kitų TBESV kodekse bei Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme numatytų etikos reikalavimų.

Išvada apie kitą informaciją, įskaitant metinį pranešimą

Už kitą informaciją yra atsakinga vadovybė. Kita informacija apima metinį pranešimą (tačiau neapima finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados apie šias ataskaitas), kurią gavome iki šios auditoriaus išvados išleidimo dienos.

Mūsų nuomonė apie finansines ataskaitas neapima kitos informacijos, įskaitant metinį pranešimą.

Mums atliekant finansinių ataskaitų auditą mūsų atsakomybė – perskaityti pirmiau minėtą kitą informaciją ir įvertinti, ar yra reikšmingas nesuderinamumas tarp kitos informacijos ir finansinių ataskaitų ar audito metu mūsų įgytų žinių, ir ar kitaip nepaaiškėja, kad šioje kitoje informacijoje yra reikšmingų iškraipymų.

Metinio pranešimo atžvilgiu mes įvertinome, ar metiniame pranešime pateikta Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme, kuriuo įgyvendinami Direktyvos 2013/34/ES 19 straipsnio reikalavimai, numatyta informacija.

UAB „PricewaterhouseCoopers“, J. Jasinskio g. 16B, LT-03163 Vilnius, Lietuva
Tel. +370 (5) 239 2300, faks. +370 (5) 239 2301, el. p. vilnius@lt.pwc.com, www.pwc.com/lt

Remdamiesi audito metu atliktu darbu, mūsų nuomone:

- 2017 m. gruodžio 31d. pasibaigusių finansinių metų, už kuriuos parengtos finansinės ataskaitos, metiniame pranešime pateikta informacija atitinka duomenis, pateiktus finansinėse ataskaitose; ir
- metinis pranešimas yra parengtas laikantis Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo reikalavimų.

Be to, privalome informuoti, ar, atsižvelgiant į audito metu gautą informaciją ir įgytą supratimą apie Bendrovę bei jos aplinką, nustatėme reikšmingų iškraipymų metiniame pranešime, kurį gavome iki šios auditoriaus išvados išleidimo dienos. Šiuo atžvilgiu nėra nieko, apie ką turėtume informuoti.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, patvirtintus taikyti Europos Sąjungoje, bei už tokią vidaus kontrolės sistemą, kuri, vadovybės nuomone, yra būtina finansinių ataskaitų parengimui be reikšmingų iškraipymų, galinčių atsirasti dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Bendrovės gebėjimą toliau tęsti veiklą ir atitinkamai atskleisti dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Bendrovę ar nutraukti jos veiklą, arba yra priversta tai padaryti, neturėdama jokios kitos realios alternatyvos.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Bendrovės finansinių ataskaitų rengimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas – gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir parengti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, tačiau jis nėra garantija, kad auditas, atliktas pagal TAS, visada atskleis reikšmingą iškraipymą, jei toks yra. Iškraipymai, galintys atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai numatyti, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie gali turėti įtakos finansinių ataskaitų naudotojų priimamiems ekonominiams sprendimams remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir vadovaujamės profesinio skepticizmo principu. Taip pat:

- nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės ar klaidos rizikas, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame audito įrodymus, kurie suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas;
- išsiaiškiname su auditu susijusią vidaus kontrolę, kad galėtume parengti esant konkrečioms aplinkybėms tinkamas audito procedūras, tačiau ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Bendrovės vidaus kontrolės efektyvumą;
- įvertiname taikomų apskaitos principų tinkamumą bei vadovybės naudojamų apskaitinių įvertinimų ir susijusių atskleidimų pagrįstumą;
- padarome išvadą dėl vadovybės taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais audito įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Bendrovės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu

padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jei tokių atskleidimų nepakanka, privalome modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, surinktais iki auditoriaus išvados išleidimo dienos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Bendrovė negalės toliau tęsti savo veiklos;

- įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai bei įvykiai taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie planuojamą audito apimtį, audito atlikimo laiką ir reikšmingus pastebėjimus audito metu, įskaitant visus svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

UAB „PricewaterhouseCoopers“ vardu

A handwritten signature in blue ink that reads "Radzevičienė".

Rasa Radzevičienė
Partnerė
Auditoriaus pažymėjimo Nr.000377

Vilnius, Lietuvos Respublika
2018 m. balandžio 12 d.

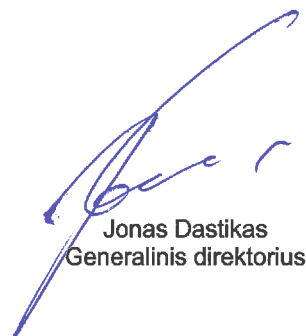
**AB „LIFOSA”
FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. GRUODŽIO 31 D.**

BENDRŪJŲ PAJAMŲ ATASKAITA

Tūkst. EUR.

	Pastabos	Gruodžio 31 d. pasibaigę metai	
		2017	2016
Pardavimo pajamos	1	311 989	367 421
Pardavimo savikaina	4	(284 194)	(345 130)
Bendrasis pelnas		27 795	22 291
Pardavimo ir paskirstymo sąnaudos	2,4	(10 209)	(10 732)
Administracinės sąnaudos	3,4	(5 953)	(5 226)
Grynasis sandorių užsienio valiuta pelnas / (nuostoliai)	5	(546)	24
Kitos grynosios pajamos / (sąnaudos)	6	893	796
Veiklos pelnas		11 980	7 153
Finansinės veiklos pajamos / (sąnaudos)		(3 814)	(2 663)
Pelnas prieš apmokestinimą		8 166	4 490
Pelno mokestis	7	(461)	1 647
Grynasis pelnas/(nuostolis)		7 705	6 137
Kitos bendrosios pajamos		-	-
Bendrujų pajamų (nuostolių) iš viso		7 705	6 137

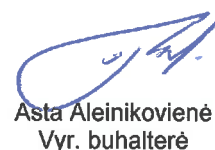
5 – 28 puslapiuose pateiktas finansines ataskaitas 2018 m. balandžio 12 d. patvirtino Generalinis direktorius, finansų direktorė ir vyr. buhalterė.

Jonas Dastikas
Generalinis direktorius

Regvita Ivanovienė
Finansų direktorė

Asta Aleinikovienė
Vyr. buhalterė

**AB „LIFOSA”
FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. GRUODŽIO 31 D.**

FINANSINĖS PADĖTIES ATASKAITA

Tūkst. EUR.

	Pastabos	Gruodžio 31 d.	
		2017	2016
TURTAS			
Ilgalaikis turtas			
Ilgalaikis materialusis turtas	8	137 319	127 890
Ilgalaikis nematerialusis turtas	9	359	373
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	7	1 812	1 734
Išankstiniai apmokėjimai	10	2 834	1 924
		142 324	131 921
Trumpalaikis turtas			
Atsargos	11	53 901	41 355
Prekybos ir kitos gautinos sumos	12,13	38 119	80 031
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	14	1 546	1 561
Pelno mokesčio permoka		445	4 594
		94 011	127 541
Turto iš viso		236 335	259 462
AKCININKŲ NUOSAVYBĖ			
Akcinis kapitalas	15	60 960	60 960
Akcijų priedai		23	23
Įstatymų numatytas rezervas		6 088	6 088
Nepaskirstytas pelnas		14 800	7 095
Akcininkų nuosavybės iš viso		81 871	74 166
ĮSIPAREIGOJIMAI			
Ilgalaikiai įsipareigojimai			
Subsidijos	16	1 691	2 018
		1 691	2 018
Trumpalaikiai įsipareigojimai			
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	17	46 588	48 926
Gautos trumpalaikės paskolos	18	106 185	134 352
		152 773	183 278
Įsipareigojimų iš viso		154 464	185 296
Akcininkų nuosavybės ir įsipareigojimų iš viso		236 335	259 462

**AB „LIFOSA”
FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. GRUODŽIO 31 D.**

NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA

Tūkst. EUR.

	Pastabos	Akcinis kapitalas	Akcijų priedai	Įstatymų numatytas rezervas	Nepaskirstytas pelnas	Iš viso
Likutis 2015 m. gruodžio 31 d.		60 960	23	6 088	165 958	233 029
Bendrųjų pajamų už metus iš viso					6 137	6 137
Išmokėti dividendai		-	-	-	(165 000)	(165 000)
Likutis 2016 m. gruodžio 31 d.		60 960	23	6 088	7 095	74 166
Bendrųjų pajamų už metus iš viso		-	-	-	7 705	7 705
Išmokėti dividendai		-	-	-	-	-
Likutis 2017 m. gruodžio 31 d.	15	60 960	23	6 088	14 800	81 871

**AB „LIFOSA”
FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. GRUODŽIO 31 D.**

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

Tūkst. EUR.

	Pasta- -bos	Gruodžio 31 d. pasibaigę metai	
		2017	2016
Pinigų srautai iš įprastinės veiklos			
Pinigų srautai iš įprastinės veiklos	19	50 922	53 027
Sumokėtas pelno mokestis		3 609	(14 783)
Grynieji pinigų srautai iš įprastinės veiklos		54 531	38 244
Pinigų srautai iš investicinės veiklos			
Ilgalaikio materialiojo turto ir nematerialiojo pirkimas	8,9	(22 472)	(28 894)
Pajamos iš ilgalaikio materialiojo turto pardavimo		10	25
Paskolos, suteiktos susijusioms šalims	13	-	-
Paskolų, suteiktų susijusioms šalims susigrąžinimas	13	-	14 962
Gautos palūkanos už suteiktas paskolas susijusioms šalims	13	-	168
Gautos palūkanos už Emisijos teises		7	0
Grynieji pinigų srautai iš investicinės veiklos		(22 455)	(13 739)
Pinigų srautai iš finansinės veiklos			
Paskolos, gautos iš susijusių šalių	18	106 000	137 000
Grąžintos paskolos, gautos iš susijusių šalių	18	(134 000)	(3 000)
Sumokėtos palūkanos už gautas paskolas	18	(4 091)	(2 311)
Išmokėti dividendai		-	(165 000)
Grynieji pinigų srautai iš finansinės veiklos		(32 091)	(33 311)
Pinigų ir pinigų ekvivalentų grynasis padidėjimas (sumažėjimas)		(15)	(8 806)
Pinigų ir pinigų ekvivalentų pasikeitimas			
Metų pradžioje		1 561	10 367
Grynasis padidėjimas (sumažėjimas)		(15)	(8 806)
Pinigai ir pinigų ekvivalentai metų pabaigoje	14	1 546	1 561

9–27 puslapiuose pateikti apskaitos principai ir pastabos yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis

**AB „LIFOSA“
FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. GRUODŽIO 31 D.**

A. BENDROJI INFORMACIJA

AB „Lifosa“, įmonės kodas – 161110455, (toliau – Bendrovė), buvusi AB „Fostrą“, 1963 m. buvo įsteigta kaip Kėdainių valstybinė chemijos gamykla. 1995 m. Kėdainių valstybinė chemijos gamykla buvo reorganizuota į valstybinę akcinę bendrovę ir įregistruota kaip AB „Fostrą“ po dalinio Bendrovės privatizavimo, įvykusio 1991-1994 m. Bendrovės buveinė yra Kėdainiuose. Buvėinė registruota adresu:

Juodkiškio 50
LT-57502 Kėdainiai
Lietuva

Bendrovės akcijos iki 2011 m. gruodžio 31 d. buvo įtrauktos į NASDAQ Vilnius AB vertybinių popierių biržos Papildomąjį prekybos sąrašą. Pagrindiniam akcininkui supirkus visų smulkiųjų akcininkų turėtas akcijas „AB“ Lifosa“ išėjo iš NASDAQ Vilnius AB vertybinių popierių biržos. Pagrindinė Bendrovės veikla – fosfatinių trąšų, daugiausiai diamonio fosfato (DAP), gamyba. 2016 m. gruodžio 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d. vieninteliu Bendrovės akcininku buvo:

<i>Akcininkas</i>	<i>Akcijų skaičius</i>	<i>Akcinio kapitalo dalis, proc.</i>
„EuroChem Group AG“	21 020 564	100%
	21 020 564	100%

2016 m. gruodžio 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d. pagrindiniu Bendrovės kontroliuojančiu akcininku buvo Andrey Melnichenko, kuris tiesiogiai valdo 100% kompanijos AIM Capital SE, registruotos Kipre, akcijų. AIM Capital SE tiesiogiai valdo 90% EuroChem Group AG akcijų. Dmitry Strezhnev – Generalinis Direktorius ir „EuroChem Group AG“ Valdybos pirmininkas valdo 100 % kompanijos „Midstream Group Limited“ akcijų, kuri 10 % valdo EuroChem Group AG akcijų

Visos Bendrovės akcijos yra pilnai apmokėtos.

Bendrovės darbuotojų skaičius 2017 m. gruodžio 31 d. buvo 978 (2016 m. – 954).

Bendrovės akcininkai turi teisę arba patvirtinti šias finansines ataskaitas, arba nepatvirtinti jų ir reikalauti naujų finansinių ataskaitų parengimo.

B. REIKŠMINGI APSKAITOS PRINCIPAI

B.1 Rengimo pagrindas

Bendrovės finansinės ataskaitos parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS), patvirtintus Europos Sąjungos (ES). Šios finansinės ataskaitos parengtos vadovaujantis istorinės įsigijimo savikainos samprata.

Pagrindiniai apskaitos principai, kuriais vadovaujantis buvo parengtos šios finansinės ataskaitos, išdėstyti toliau. Šie apskaitos principai buvo nuosekliai taikomi visiems pateiktiems laikotarpiams, jeigu nenurodyta kitaip.

Rengiant finansines ataskaitas pagal TFAS reikalavimus, reikia atlikti svarbius apskaitinius vertinimus. Taip pat vadovybei tenka priimti sprendimus, susijusius su Bendrovės taikomais apskaitos principais. Sritys, kuriose tenka priimti reikšmingus ir sudėtingus sprendimus, arba sritys, kuriose daromos prielaidos ir taikomi apskaitiniai vertinimai turi reikšmingos įtakos finansinėms atskaitoms, aprašytos D pastaboje.

Finansinės ataskaitos parengtos remiantis prielaida, kad Bendrovė artimiausioje ateityje galės tęsti savo veiklą.

Finansiniai Bendrovės metai sutampa su kalendoriniais metais.

Naujų ir/ar pakeistų TFAS ir TFAAK aiškinimų taikymas

Apskaitos principai, taikyti rengiant finansines ataskaitas yra tokie patys, kaip ir taikyti ankstesniais metais, išskyrus:

a) *Naujų ir/ar pakeistų TFAS ir Tarptautinės finansinės atskaitomybės aiškinimo komiteto (TFAAK) išaiškinimų taikymas*

2017 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiais finansiniais metais Bendrovė pirmą kartą pritaikė šiuos TFAS ir jų pakeitimus:

„Informacijos atskleidimo iniciatyva“ – 7-ojo TAS pataisos (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2017 m. sausio 1 d. arba vėliau). 7-ojo TAS pataisomis reikalaujama atskleisti iš finansinės veiklos atsirandančių įsipareigojimų pokyčių suderinimą. Iš finansinės veiklos atsirandančių įsipareigojimų pokyčių suderinimas atskleistas 18 pastaboje.

Kiti standartai, pakeitimai ir išaiškinimai, įsigalioję finansiniams metams, prasidedantiems 2017 m. sausio 1 d., nėra aktualūs

9–27 puslapiuose pateikti apskaitos principai ir pastabos yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis

Bendrovei.

B.1 Rengimo pagrindas (tęsinys)

b) Dar neįsigalioję nauji standartai, pakeitimai ir išaiškinimai

Kiti nauji standartai, standartų pataisos ir aiškinimai, kurie taikomi metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau, ir kurie nebuvo taikomi rengiant šias finansines ataskaitas, nurodyti toliau:

15-asis TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“ (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau). Naujame standarte pateiktas pagrindinis principas, kuriuo remiantis pajamos turi būti pripažįstamos sandorio kaina tuomet, kai prekės arba paslaugos perduodamos klientui. Kompleksinės prekės ar paslaugos, kurias galima išskirti, turi būti pripažįstamos atskirai ir bet kokios nuolaidos ar lengvatos, taikomos sutarties kainai, paprastai turi būti priskiriamos atskiriems elementams. Jeigu atlygis yra skirtingas dėl tam tikrų priešasčių, turi būti pripažįstamos minimalios sumos, jeigu rizika, kad jos bus atstatytos, nėra reikšminga. Sąnaudos, patirtos siekiant užtikrinti sutarčių su klientais sudarymą, turi būti kapitalizuojamos ir amortizuojamos per sutarties naudos suvartojimo laikotarpį.

15-ojo TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“ pataisos (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau). Pataisomis nekeičiami pagrindiniai standarto principai, tačiau patikslinamas šių principų taikymas. Pataisomis patikslinama, kaip nustatyti veiklos įsipareigojimą (pasizadėjimas perduoti prekę ar paslaugą klientui) sutartyje; kaip nustatyti, ar įmonė yra savo sąskaita veikiantis subjektas (prekės ar paslaugos teikėjas) ar agentas (atsakingas už prekės ar paslaugos teikimo organizavimą); ir kaip nustatyti, ar licencijos suteikimo pajamos turėtų būti pripažįstamos tam tikru momentu ar per tam tikrą laikotarpį. Be šių patikslinimų pataisose numatytos dvi papildomos išimtys, siekiant sumažinti sąnaudas ir sudėtingumą įmonei pirmą kartą taikant naująjį standartą.

Bendrovė 15-ąjį TFAS taikys modifikuotai retrospektyviai nuo 2018 m. sausio 1 d. Bendrovės vertinimu, naujojo standarto reikalavimai neturės įtakos pajamų pripažinimui.

9-asis TFAS „Finansinės priemonės: klasifikavimas ir vertinimas“ (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau). Pagrindiniai naujajame standarte numatyti reikalavimai:

- Finansinį turtą reikalaujama suskirstyti į tris grupes pagal tai, kaip jis yra vertinamas: finansinis turtas, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas amortizuota savikaina; finansinis turtas, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis; ir finansinis turtas, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais.
- Skolos priemonių klasifikavimas priklauso nuo ūkio subjekto finansinio turto valdymo verslo modelio ir ar sutartiniai pinigų srautai apima tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimus. Jeigu skolos priemonė laikoma sutartiniams pinigų srautams gauti, ji gali būti apskaitoma amortizuota savikaina, jeigu ji taip pat tenkina tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimo reikalavimą. Skolos priemonės, kurios tenkina tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimo reikalavimą ir kurios sudaro ūkio subjekto portfelio, kuriame pinigų srautams gauti skirtas turtas yra laikomas ir parduodamas, gali būti pripažįstamos finansiniu turto, vertinamu tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis. Finansinis turtas, kuris neapima pinigų srautų, tenkinančių tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimų reikalavimą, turi būti vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais (pavyzdžiui, išvestinės finansinės priemonės). Įterptosios išvestinės finansinės priemonės nuo šiol neatskiriamos nuo finansinio turto, tačiau į jas atsižvelgiama vertinant, ar vykdomas tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimo reikalavimas.
- Investicijos į nuosavybės priemones visada vertinamos tikrąja verte. Tačiau vadovybė gali priimti neatšaukiamą sprendimą pripažinti tikrosios vertės pasikeitimą kitomis bendrosiomis pajamomis je, jeigu priemonė nėra skirta parduoti. Jeigu nuosavybės priemonė klasifikuojama kaip skirta parduoti, tikrosios vertės pasikeitimas pripažįstamas pelnu ar nuostoliais.
- Daugelis 39-jame TAS numatytų reikalavimų, susijusių su finansinių įsipareigojimų klasifikavimu ir vertinimu, buvo perkelti į 9-ąjį TFAS be pakeitimų. Pagrindinis pasikeitimas yra tas, kad ūkio subjektas kitų bendrųjų pajamų straipsnyje turės pateikti kredito rizikos, išskylančios dėl finansinių įsipareigojimų, klasifikuojamų kaip vertinamų tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais, pakeičius poveikį.
- 9-ajame TFAS nustatytas naujas vertės sumažėjimo nuostolių pripažinimo modelis – tikėtinų kredito nuostolių (TKN) modelis. Standarte numatytas trijų etapų metodas, grindžiamas finansinio turto kredito kokybės pakeičiu nuo pirminio pripažinimo momento. Praktikoje naujosios taisyklės reiškia, kad ūkio subjektai, apskaitoje pirmą kartą pripažindami finansinį turtą, kurio kredito kokybė nėra pablogėjusi, apskaitoje turės iš karto registruoti numatomus nuostolius, kurių suma lygi 12 mėnesių tikėtinų kredito nuostolių sumai (prekybos gautinų sumų atveju, tikėtinų kredito nuostolių sumai už visą terminą). Tuo atveju, jeigu kredito rizika yra labai išaugusi, vertės sumažėjimas vertinamas nustatant tikėtinų kredito nuostolių sumą už visą terminą, o ne už 12 mėnesių. Modelyje numatyti procedūriniai supaprastinimai, apimantys lizingo ir prekybos gautinas sumas.
- Apsidraudimo sandorių apskaitos reikalavimai buvo pakeisti, siekiant juos labiau suderinti su rizikos valdymu. Standarte numatyta galimybė ūkio subjektams pasirinkti, ar taikyti 9-ajame TFAS numatytus apsidraudimo sandorių apskaitos reikalavimus, ar toliau taikyti 39-ąjį TAS visoms apsidraudimo nuo rizikos priemonėms, nes dabartinis standartas šiuo metu neapima makro apsidraudimo sandorių apskaitos.

Bendrovė 9-ąjį TFAS taikys modifikuotai retrospektyviai nuo 2018 m. sausio 1 d. Bendrovės vertinimu, standartas neturės įtakos 9–27 puslapiuose pateikti apskaitos principai ir pastabos yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis

2017 m. gruodžio 31 d, Bendrovės turimo finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų klasifikavimui, standarto įtaka prekybos gautinų sumų vertės sumažėjimo dydžiui nėra reikšminga.

B.1 Rengimo pagrindas (tęsinys)

16-asis TFAS „Nuoma“ (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau). Naujajame standarte numatyti nuomos pripažinimo, vertinimo, pateikimo, informacijos atskleidimo principai. Pagal visas nuomos rūšis nuomininkas įgyja teisę naudoti turtą nuomos pradžioje ir, jeigu nuomos mokėjimai atliekami per tam tikrą laikotarpį, taip pat gauna finansavimą. Dėl to, 16-uoju TFAS panaikinamas nuomos skirstymas į veiklos nuomą arba finansinę nuomą, kaip to reikalaujama 17-ajame TAS, o vietoj to pateikiamas bendras nuomininko apskaitos modelis. Nuomininkai turi pripažinti: (a) visų nuomos rūšių, kurių laikotarpis ilgesnis nei 12 mėnesių, turtą ir įsipareigojimus, išskyrus atvejus, kai pagal nuomos sutartį perduodamo turto vertė yra nedidelė; (b) nuomos turto nusidėvėjimą atskirai nuo palūkanų už nuomos įsipareigojimus pelno (nuostolių) ataskaitoje. Į 16-ąjį TFAS iš esmės perkeliama 17-ajame TAS apibrėžti nuomotojo apskaitos reikalavimai. Dėl šios priežasties nuomotojas toliau turi skirstyti nuomą į veiklos nuomą arba finansinę nuomą ir apskaitoje skirtingai registruoti šias dvi nuomos rūšis. Bendrovė 16-asis TFAS taikys nuo 2019 m. sausio 1 d. ir šiuo metu vertina šio standarto įtaką, bet nesitiki, kad ji bus reikšminga.

TFAAK 22-asis aiškinimas „Sandoriai užsienio valiuta ir avansinis mokėjimas“ (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau; kol kas nepatvirtintas Europos Sąjungos). Aiškinimas taikomas tuomet, kai ūkio subjektas sumoka arba gauna avansinį mokėjimą pagal sutartis, sudarytas užsienio valiuta. Aiškinimu patikslinama, kad sandorio data, t. y. data, kurią nustatomas valiutų kursas, yra data, kurią ūkio subjektas atlieka pirmąjį nepiniginio turto ar nepiniginio įsipareigojimo, atsiradusio dėl avansinio mokėjimo, pripažinimą. Tačiau ūkio subjektas turi priimti sprendimą tam, kad nustatytų, ar išankstinis mokėjimas yra piniginis ar nepiniginis turtas, ar įsipareigojimas pagal 21-ojo TAS, 32-ojo TAS gaires ir principų sistemą apskaitos standartams rengti. Šios pataisos neturės reikšmingos įtakos Bendrovės finansinėms ataskaitoms.

TFAAK 23-asis aiškinimas „Neaiškumas dėl pelno mokesčio apskaitymo“ (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau; kol kas nepatvirtintas Europos Sąjungos). 12-asis TAS nurodo, kaip turi būti apskaitomas ataskaitinio laikotarpio pelno mokesčiai ir atidėtasis pelno mokesčiai, tačiau nenurodo, kaip atspindėti neaiškumo poveikį. Šiuo aiškinimu patikslinama, kaip turi būti taikomi 12-ajame TAS numatyti pripažinimo ir vertinimo reikalavimai, jeigu egzistuoja neaiškumas dėl pelno mokesčio apskaitymo. Ūkio subjektas turi nustatyti, ar neaiškumai dėl mokesčio apskaitymo turi būti vertinami kiekvienas atskirai ar kartu su vienu arba daugiau kitų neaiškumų dėl mokesčio apskaitymo, atsižvelgiant į tai, kuris būdas padės ūkio subjektui geriau įvertinti neaiškumo išnykimo tikimybę. Ūkio subjektas turi vadovautis prielaida, kad mokesčių administratorius patikrins sumas, kurias jis turi teisę patikrinti ir, atlikdamas tokius patikrinimus, bus išsamiai susipažinęs su visa susijusia informacija. Jei ūkio subjektas nusprendžia, kad nėra tikėtina, jog mokesčių administratorius sutiks su neaiškumo dėl mokesčio apskaitymo, neaiškumo poveikis bus atspindimas nustatant susijusį apmokestinamąjį pelną arba nuostolį, mokesčių bazę, nepanaudotus mokesčių nuostolius, nepanaudotus mokesčių kreditus ar mokesčių tarifus, taikant labiausiai tikėtiną sumą arba numatomą vertę, atsižvelgiant į tai, kuris metodas padės ūkio subjektui geriau įvertinti neaiškumo išnykimo tikimybę. Ūkio subjektas atskleis faktų ir aplinkybių pasikeitimo ar naujos informacijos poveikį, kuris turi įtakos aiškiniame reikalaujamiems sprendimams ar apskaitiniams įvertinimams, kaip apskaitinio įvertinimo pasikeitimą. Faktų ir aplinkybių pasikeitimų ar naujos informacijos, dėl kurių gali būti iš naujo įvertinamas sprendimas ar apskaitinis įvertinimas, pavyzdžiai apima, tačiau tuo neapsiriboja, mokesčių administratoriaus patikrinimas ar veiksmus, mokesčių administratoriaus nustatytų taisyklių pakeitimų arba mokesčių administratoriaus teisės atlikti mokesčio apskaitymo patikrinimą ar pakartotinį patikrinimą galiojimo pasibaigimą. Mokesčių administratoriaus pritarimo ar nepritarimo dėl mokesčio apskaitymo nebuvimas pats savaime neturėtų būti laikomas faktų ir aplinkybių pasikeitimu ar nauja informacija, turinčiais įtakos aiškiniame reikalaujamiems sprendimams ar apskaitiniams įvertinimams. Bendrovė vertina, kokią įtaką aiškinimas turės Bendrovės finansinėms ataskaitoms.

Kiti paskelbti, bet dar neįsigalioję standartai ar jų patobulinimai, tikėtina, neturės reikšmingos įtakos Bendrovei.

B.2 Užsienio valiutų perskaičiavimas

(a) Funkcinė ir pateikimo valiuta

Finansinėse ataskaitose parodyti straipsniai įvertinti pirminės ekonominės aplinkos, kurioje Bendrovė vykdo veiklą, valiuta (toliau – funkcinė valiuta). Euro įvedimo Lietuvos Respublikoje diena- 2015.01.01. Šios finansinės ataskaitos pateiktos Eurais (EUR), kuri yra Bendrovės funkcinė ir pateikimo valiuta.

(b) Sandoriai ir likučiai

Sandoriai užsienio valiuta perskaičiuojami į funkcinę valiutą naudojant valiutų kursus, galiojančius sandorių atlikimo dieną. Pelnas ir nuostoliai, atsirandantys vykdant atsiskaitymus, susijusius su šiais sandoriais, bei perskaičiuojant piniginius turto bei įsipareigojimų likučius, įvertintus užsienio valiutomis, pagal metų pabaigoje galiojančius kursus, apskaitomi bendrųjų pajamų ataskaitoje.

B.3 Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikis materialusis turtas, apskaitomas įsigijimo savikaina, į kurią neįeina kasdienės priežiūros sąnaudos, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir įvertinus vertės sumažėjimo nuostolius. Ilgalaikio materialiojo turto balansinė vertė yra peržiūrima vertės sumažėjimui nustatyti, kai tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimai rodo, kad balansinė vertė gali būti neatgaunama. Vėliau patiriamos išlaidos pridėdamos prie turto apskaitinės vertės arba pripažįstamos kaip atskiras turtas tik tuo atveju, jeigu tikėtina, kad ateityje Bendrovė iš šio turto gaus ekonominės naudos ir šio turto savikaina gali būti patikimai įvertinta. Visos kitos remonto ir priežiūros sąnaudos pripažįstamos sąnaudomis bendrųjų pajamų ataskaitoje per tą finansinį laikotarpį, kuomet jos buvo patirtos. Turto nusidėvėjimas apskaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą, nurašant turto įsigijimo vertę iki likvidacinės vertės per šiuos nustatytus naudingo tarnavimo laikotarpius:

Pastatai	40 metų
Mašinos ir įrengimai	10-25 metai
Transporto priemonės ir įranga	4-10 metų
Kitas ilgalaikis materialusis turtas	5-8 metai

Turto likvidacinės vertės ir naudingo tarnavimo laikotarpiai peržiūrimi ir prireikus koreguojami kiekvieną balanso parengimo dieną.

Jei nustatoma, kad ilgalaikio materialiojo turto apskaitinė viršija jo nustatytą atsiperkamąją vertę, turto vertė iš karto yra sumažinama iki atsiperkamosios vertės (B.5 pastaba).

Nebaigta statyba perkeliama į atitinkamas ilgalaikio materialiojo turto grupes tuomet, kai ji užbaigiama ir turtas yra parengtas jo numatytam naudojimui.

Kai ilgalaikis materialusis turtas nurašomas arba kitaip perleidžiamas, jo įsigijimo vertė bei sukauptas nusidėvėjimas toliau nebeapskaitomi finansinėse ataskaitose, o su tuo susijęs pelnas arba nuostoliai, apskaičiuoti kaip skirtumas tarp įplaukų ir perleisto ilgalaikio materialiojo turto apskaitinės vertės, įtraukiami apskaičiuojant veiklos pelną.

Skolinimosi išlaidos, susijusios su turto įsigijimu, statyba ar gamyba yra kapitalizuojamos kaip to turto savikainos dalis per laikotarpį, kiek trunka šio turto statyba ir parengimas naudoti.

B.4 Nematerialusis turtas

Programinė įranga, iš kurios Bendrovė tikisi gauti ekonominės naudos ateityje, apskaitoma įsigijimo savikaina, sumažinta sukauptos amortizacijos suma. Amortizacija skaičiuojama taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą per 3 metų naudingo tarnavimo laikotarpį.

B.5 Nefinansinio turto vertės sumažėjimas

Turtas, kuriam skaičiuojama amortizacija arba nusidėvėjimas, peržiūrimas siekiant nustatyti jo vertės sumažėjimą, jeigu tik tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimai liudija, kad turto apskaitinė vertė gali būti neatgauta. Suma, kuria turto apskaitinė vertė viršija jo atsiperkamąją vertę, pripažįstama vertės sumažėjimo nuostoliais. Atsiperkamoji vertė yra turto tikroji vertė, atėmus pardavimo sąnaudas, arba naudojimo vertė, priklausomai nuo to, kuri iš jų yra didesnė. Nustatant turto vertės sumažėjimą, turtas yra sugrupuojamas į mažiausias grupes, kurių atžvilgiu galima nustatyti atskirus pinigų srautus (pinigų srautus sukuriančius vienetus).

B.6 Finansinis turtas

Paskolos ir gautinos sumos

Suteiktos paskolos ir gautinos sumos yra neišvestinis finansinis turtas, kuriam nustatyti fiksuoti ar kitaip nustatomi mokėjimai ir kuris nekotiruojamas aktyvioje rinkoje. Jos apskaitomos kaip trumpalaikis turtas, išskyrus tuos atvejus, kuomet jų terminas yra ilgesnis nei 12 mėnesių nuo balanso parengimo dienos. Pastaruoju atveju jos priskiriamos prie ilgalaikio turto. Paskolos ir gautinos sumos apskaitomos finansinės padėties ataskaitos prekybos ir kitų gautinų sumų bei suteiktų paskolų straipsniuose.

Paskolos ir gautinos sumos pradžioje yra apskaitomos tikrąja verte, o vėliau vertinamos amortizuota savikaina, taikant apskaičiuotų palūkanų normas metodą, sumažinta vertės sumažėjimo suma. Gautinų sumų vertės sumažėjimo nuostolis pripažįstamas tuomet, kai yra objektyvių įrodymų, jog Bendrovė nesugebės atgauti visų šių sumų per iš anksto nustatytus terminus. Vertės sumažėjimo suma yra skirtumas tarp apskaitinės vertės ir įvertintų būsimųjų pinigų srautų, diskontuotų taikant apskaičiuotų palūkanų normą, dabartinės vertės. Gautinų sumų vertės sumažėjimo nuostolio suma pripažįstama bendrųjų pajamų ataskaitos administracinių sąnaudų straipsnyje. Beviltiškos skolos yra nurašomos tais metais, kuriais jos nustatomos kaip neatgautinos.

Finansinio turto pripažinimo nutraukimas. Finansinio turto pripažinimas yra nutraukiamas, kuomet (a) turtas išperkamas arba baigiasi teisių gauti finansinio turto pinigų srautus terminas arba (b) teisės gauti turto pinigų srautus buvo perleistos arba sudaryta perleidimo sutartis, pagal kurią (i) Bendrovė iš esmės perdavė visą su turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą arba (ii) jeigu su nuosavybe susijusi rizika ir nauda nebuvo iš esmės nei perduota, nei išlaikyta, tačiau turto kontrolė nebuvo išlaikyta. 9–27 puslapiuose pateikti apskaitos principai ir pastabos yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis

Jeigu ūkio subjektas neturi praktinės galimybės viso turto parduoti nesusijusiai trečiajai šaliai, netaikydamas pardavimų papildomų sąlygų, tai ūkio subjektas išlaiko turto kontrolę.

B.7 Atsargos

Atsargos apskaitomos savikaina arba grynąja galimo realizavimo verte, priklausomai nuo to, kuri iš jų yra mažesnė. Savikaina apskaičiuojama vadovaujantis svertinio vidurkio metodu. Pagamintos produkcijos ir nebaigtos gamybos savikainą sudaro žaliavos, tiesioginės darbo ir kitos tiesioginės sąnaudos bei susijusios netiesioginės gamybos sąnaudos, tačiau į ją neįtraukiamos skolinimosi išlaidos.

Pagamintos produkcijos grynoji galimo realizavimo vertė yra įvertinta pardavimo kaina, esant įprastoms verslo sąlygoms, atėmus produkcijos užbaigimo ir pardavimo sąnaudas. Žaliavos ir kitos medžiagos, laikomos produkcijai gaminti, nėra nukainojamos žemiau negu jų savikaina, išskyrus tuos atvejus, kai tikėtina, kad iš šių žaliavų ir medžiagų pagamintos produkcijos savikaina viršys grynąją galimo realizavimo vertę. Tokiomis aplinkybėmis Bendrovė geriausiu grynosios žaliavų ir medžiagų galimo realizavimo vertės matu laiko vertę, už kurią būtų galima įsigyti tokias pačias žaliavas. Nuostolis, susidaręs dėl atsargų nukainojimo iki grynosios galimo realizavimo vertės, pripažįstamas bendrųjų pajamų ataskaitos pardavimo savikainos straipsnyje.

B.8 Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigai ir pinigų ekvivalentai apskaitomi nominalia verte. Pinigus ir pinigų ekvivalentus sudaro pinigai kasoje, pinigai bankuose iki pareikalavimo, akredityvai bei kitos trumpalaikės labai likvidžios investicijos, kurių terminas yra ne ilgesnis kaip trys mėnesiai.

B.9 Akcinis kapitalas

Paprastosios akcijos apskaitomos jų nominalia verte. Už parduotas akcijas gauta suma, viršijanti jų nominalią vertę, apskaitoma kaip akcijų priedai.

B.10 Įstatymų numatytas rezervas

Įstatymų numatytas rezervas yra privalomas pagal Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimus. Kasmetinis pervedimas į įstatymo numatytą rezervą sudaro 5 proc. grynojo rezultato ir yra privalomas tol, kol šis rezervas pasiekia 10 proc. akcinio kapitalo. Įstatymo numatytas rezervas negali būti skirtas dividendų mokėjimui, tačiau gali būti panaudotas būsimiems nuostoliams padengti.

B.11 Prekybos ir kitos mokėtinos sumos

Prekybos mokėtinos sumos yra įsipareigojimas tiekėjams sumokėti už prekes ir paslaugas, įsigytas Bendrovei vykdant įprastinę veiklą. Prekybos ir kitos mokėtinos sumos pradžioje pripažįstamos tikrąja verte, o vėliau vertinamos amortizuota savikaina, taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą.

B.12 Pelno mokesčiai

Ataskaitinių ir praėjusių metų pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai yra apskaityti suma, kuri tikimasi bus atgauta arba sumokėta mokesčius administruojančiai institucijai. Skaičiuojant pelno mokestį yra naudojami mokesčių įstatymai ir mokesčio tarifai, kurie galioja finansinės padėties ataskaitos sudarymo datą.

Pelno mokesčio apskaičiavimas remiasi metiniu pelnu, įvertinus atidėtą pelno mokestį. Pelno mokestis skaičiuojamas pagal Lietuvos mokesčių įstatymų reikalavimus.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymu, apmokestinamajam pelnui taikomas 15 proc. pelno mokesčio tarifas.

Mokestiniai nuostoliai gali būti keliami neribotą laikotarpį, išskyrus nuostolius, kurie susidarė dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo. Toks perkėlimas nutraukiamas, jeigu Bendrovė nebetęsia veiklos, dėl kurios šie nuostoliai susidarė, išskyrus atvejus, kai Bendrovė veiklos nebetęsia dėl nuo jos nepriklausančių priežasčių. Nuostoliai iš vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo gali būti keliami 5 metus ir padengiami tik iš tokio paties pobūdžio sandorių pelno.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas pripažįstamas finansinės padėties ataskaitoje tiek, kiek Bendrovės vadovybė tikisi, kad jis bus realizuotas artimiausioje ateityje atsižvelgiant į apmokestinamojo pelno prognozes. Jei tikėtina, kad dalis atidėtojo pelno mokesčio nebus realizuota, ši atidėtojo pelno mokesčio dalis nėra pripažįstama finansinėse ataskaitose.

Atidėtasis pelno mokestis, susijęs su straipsniais, pripažįstamais kitų bendrųjų pajamų sąskaitoje, taip pat pripažįstamas kitų bendrųjų pajamų sąskaitoje.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai sudengiami, kuomet egzistuoja teisiškai pagrindžiama teisė sudengti 9–27 puslapiuose pateikti apskaitos principai ir pastabos yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis

ataskaitinio laikotarpio mokesčių turtą su ataskaitinio laikotarpio mokesčių įsipareigojimais ir kuomet atidėtasis pelno mokeskis susijęs su ta pačia fiskaline institucija.

B.13 Nuoma – kur Bendrovė yra nuomininkė

Nuoma, kai nuomotojui lieka reikšminga rizikos dalis ir nuosavybės teikiama nauda, laikoma nuoma. Nuomos įmokos (atėmus bet kurias nuomotojo suteiktas nuolaidas) pripažįstamos sąnaudomis bendrųjų pajamų ataskaitoje proporcingai per visą nuomos laikotarpį.

B.14 Nuoma – kur Bendrovė yra nuomotoja

Turtas, išnuomotas pagal nuomos sutartis, apskaitomas finansinės padėties ataskaitoje ilgalaikio materialiojo turto straipsnyje. Jis nudėvimas per numatytą naudingo tarnavimo laiką panašiai, kaip ir kitas bendrovei priklausantis ilgalaikis materialusis turtas. Nuomos pajamos pripažįstamos proporcingai per visą nuomos laikotarpį.

B.15 Išmokos darbuotojams

(a) Socialinio draudimo įmokos

Bendrovė už savo darbuotojus moka socialinio draudimo įmokas į Valstybinį socialinio draudimo fondą (toliau – Fondas) pagal nustatytą įmokų planą, vadovaujantis vietos teisės aktų reikalavimais. Nustatytą įmokų planas – tai planas, pagal kurį Bendrovė moka fiksuoto dydžio įmokas į Fondą ir neturi teisinio ar konstruktyvaus įsipareigojimo toliau mokėti įmokas, jei Fondas neturi pakankamai turto, kad sumokėtų visas išmokas darbuotojams, susijusias su jų tarnyba dabartiniu ir ankstesniais laikotarpiais. Socialinio draudimo įmokos pripažįstamos sąnaudomis pagal kaupimo principą ir priskiriamos prie darbo užmokesčio sąnaudų.

(b) Išeitines išmokos

Išeitines išmokas darbuotojams mokamos nutraukus darbo santykius su darbuotoju iki jo įprasto išėjimo į pensiją arba darbuotojui priėmus sprendimą savo noru išeiti iš darbo mainais į tokias išmokas. Bendrovė pripažįsta išeitines išmokas tada, kai ji yra akivaizdžiai įpareigota nutraukti darbo santykius su esamais darbuotojais pagal detalių oficialių darbo santykių nutraukimo planą be galimybės jo atsisakyti arba įpareigota mokėti išeitines išmokas po to, kai jos buvo pasiūlytos už išėjimą iš darbo savo noru. Jei išeitines išmokas tampa mokėtinos vėliau nei per 12 mėnesių nuo balanso datos, jos diskontuojamos iki dabartinės vertės.

(c) Premijų planai

Bendrovė pripažįsta įsipareigojimą ir sąnaudas premijoms, kuomet ji yra įsipareigojusi pagal sutartį arba praeityje taikoma praktika yra sukūrusi konstruktyvų įsipareigojimą.

B.16 Pajamų pripažinimas

Pardavimo pajamas sudaro atlygio, gauto ar gautino už parduotas prekes ir paslaugas Bendrovei vykdančią įprastinę veiklą, tikroji vertė. Pajamos apskaitomos atėmus pridėtinės vertės mokesį, sugrąžintas prekes ir kainų nuolaidas bei eliminavus pardavimus Bendrovės viduje. Pajamos iš prekių pardavimo pripažįstamos tik tada, kai pirkėjui perduodama visa reikšminga rizika ir nuosavybės į prekes teikiama nauda (paprastai remiantis standartizuotomis pardavimo sąlygomis -INCOTERMS)

Palūkanų pajamos pripažįstamos proporcingai, taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą. Kuomet sumažėja gautinos sumos vertė, Bendrovė sumažina jos apskaitinę vertę iki atsiperkamosios vertės, kurią sudaro įvertinti būsimi pinigų srautai, diskontuoti priemonės pirmine apskaičiuotų palūkanų norma, ir toliau skaičiuoja diskontą kaip palūkanų pajamas. Palūkanų pajamos už sumažėjusios vertės paskolas pripažįstamos taikant pirminę apskaičiuotų palūkanų normą.

B.17 Dividendų paskirstymas

Bendrovės akcininkams paskirstomi dividendai Bendrovės finansinėse ataskaitose pripažįstami įsipareigojimu tuo laikotarpiu, kuomet jie patvirtinami Bendrovės akcininkų.

B.18 Paskolos

Paskolos pradžioje apskaitomos tikraja verte, atėmus patirtas sandorio išlaidas. Vėliau paskolos apskaitomos amortizuota savikaina. Bet koks skirtumas, susidaręs tarp pradžioje pripažintos sumos ir išpirkimo vertės, pripažįstamas pelno (nuostolių) dalyje per skolinimosi laikotarpį, taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą. Palūkanų sąnaudos pripažįstamos pelno (nuostolių) dalyje, išskyrus kapitalizavimą atitinkančias palūkanas (žr. B.3).

Paskolos priskiriamos prie trumpalaikių įsipareigojimų, nebent Bendrovė turi besąlyginę teisę atidėti įsipareigojimo įvykdymą ne mažiau kaip 12 mėnesių po finansinės būklės ataskaitos parengimo dienos.

B.19 Emisijos teisės

Bendrovė dalyvauja anglies dioksido viršutinės ribos ir prekybos schemoje (angl. „cap and trade scheme“). Bendrovei yra nustatytas tikslas sumažinti anglies dioksido emisijos į atmosferą kiekį iki nustatyto lygio (viršutinės ribos). Vyriausybė Bendrovei suteikia emisijos teises, kurių skaičius lygus viršutinei ribai. Teisės suteikiamos neatlygintinai. Bendrovė įvertina ir emisijos teises, ir vyriausybės subsidijas įsigijimo savikaina, lygia nuliui. Pajamos iš parduotų emisijos teisių perviršio pripažįstamos faktinio pardavimo dieną.

B.20 Subsidijos

Subsidijos pripažįstamos tuomet, kai pagrįstai užtikrinama, kad subsidija bus gauta ir Bendrovė laikysis visų jai keliamų sąlygų. Subsidijos, susijusios su ilgalaikio materialiojo turto pirkimu, yra pripažįstamos ilgalaikiais įsipareigojimais ir apskaitomos bendrųjų pajamų ataskaitoje proporcingai per visą susijusio turto nusidėvėjimo laikotarpį.

B.21 Pinigų srautų ataskaita

Pinigų srautų ataskaitos sudarymo tikslais palūkanų pajamos, gautos už indėlius banke ir einamosios sąskaitos likučius, laikomos finansinės veiklos pajamomis, o palūkanos, gautos už suteiktas paskolas – investicinės veiklos pajamomis.

C. FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS

C.1 Finansinės rizikos veiksniai

Vykdydama veiklą, Bendrovė susiduria su įvairia finansine rizika; rinkos rizika (įskaitant valiutų kursų svyravimo riziką, pinigų srautų ir tikrosios vertės palūkanų normos riziką), kredito rizika ir likvidumo rizika. Bendra Bendrovės rizikos valdymo programa siekiama sumažinti galimą neigiamą rizikos veiksnių poveikį Bendrovės veiklos rezultatams.

Už rizikos valdymą yra atsakinga Bendrovės vadovybė. Vadovybė nustato, įvertina ir vykdo atitinkamus veiksmus, siekdama sumažinti finansinę riziką.

(a) Rinkos rizika

(i) Valiutų kursų svyravimo rizika

Bendrovė vykdo veiklą tarptautiniu mastu, todėl jai yra iškilusi valiutų kursų svyravimo rizika, susijusi su įvairiomis valiutomis, pirmiausia su JAV doleriu. Valiutų kursų svyravimo rizika iškyla dėl ateities komercinių sandorių ir pripažinto turto ir įsipareigojimų.

Bendrovės valiutų kursų svyravimo rizikos valdymas pagrįstas numatomų pinigų srautų pagrindinėmis valiutomis derinimu. Kadangi beveik visi Bendrovės vykdomi produkcijos pardavimo ir žaliavų pirkimo sandoriai yra vykdomi JAV doleriais, JAV dolerio valiutos kurso svyravimai neturi poveikio Bendrovės pinigų srautams. Tačiau šie svyravimai atsispindi finansinio turto ir įsipareigojimų, kurie yra išreikšti užsienio valiutomis, o vėliau perskaičiuojami į funkcinę valiutą eurą (EUR), balansinėje vertėje.

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai JAV doleriais:	2017	2016
Pinigai ir pinigų ekvivalentai (14 pastaba)	1 051	1 084
Suteiktos paskolos ir sukauptos palūkanos	0	0
Gautinos sumos (13 pastaba)	22 021	57 132
Mokėtinos sumos (17 pastaba)	(31 248)	(30 478)
Atvira pozicija	(8 176)	27 738

JAV dolerio kursas (USD/1EUR)	gruodžio 31 d.	Vidutinis metų kursas
2016	1,0453	1,1072
2017	1,1993	1,1297

Reikšmingų sandorių kitomis užsienio valiutomis Bendrovė neturi.

(ii) Pinigų srautų ir tikrosios vertės palūkanų normos rizika

Bendrovės pajamos ir pinigų srautai iš pagrindinės veiklos iš esmės yra nepriklausomi nuo rinkos palūkanų normų pokyčių. Bendrovė turi įsipareigojimų, už kuriuos reikia mokėti palūkanas. Bendrovės mokamos palūkanos yra fiksuotos dėl to bendrovė neturi pinigų srautų rizikos, bet turi tikrosios vertės riziką.

Pagrindinis palūkanas uždirbantis finansinis turtas, kurį turi Bendrovė, apima:

Trumpalaikius indėlius banke bei akredityvus, kuriuos galima konvertuoti į nustatytą pinigų sumą ir kurių tikrosios vertės pokyčio rizika nėra reikšminga. Šie indėliai laikomi bankuose iki trijų mėnesių pinigų srautų valdymo tikslais ir yra priskiriami pinigų 9–27 puslapiuose pateikti apskaitos principai ir pastabos yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis

ekvivalentams (išsamesnė informacija pateikta 14 pastaboje).

C.1 Finansinės rizikos veiksniai (tęsinys)

(b) Kredito rizika

Už kredito rizikos valdymą yra atsakinga Bendrovės vadovybė. Kredito rizika kyla dėl pinigų ir pinigų ekvivalentų bei trumpalaikių indėlių bankuose, o taip pat dėl prekybos gautinų sumų iš pirkėjų ir suteiktų paskolų susijusioms šalims. Bendrovė renkasi tik gerai žinomus ir nepriklausomų ekspertų įvertintus Lietuvos bankus. Bendrovė didžiąją dalį savo produktų parduoda didmenine prekyba užsiimantiems klientams ir vadovaujasi vidaus taisyklėmis, užtikrinančiomis, kad jos produkcija būtų parduodama tik tiems klientams, kurie turi tinkamą kredito istoriją. Bendrovė visada įvertina kliento kredito kokybę, atsižvelgdama į jo finansinę būklę, ankstesnių laikotarpių patirtį ir kitus veiksnius. Pardavimai nesujusioms šalims dažniausiai yra atliekami tik tada, kai pirkėjas iš anksto sumoka visą pinigų sumą. Kreditas suteikiamas tik keletui klientų, kuriuos Bendrovė labai gerai žino ir kurių kredito istorija yra nepriekaištinga. Kalbant apie pardavimus susijusioms šalims, didžioji dalis produktų parduodami įmonei „EuroChem Trading GmbH”, „EuroChem Agro GmbH “ kurios vykdo didmeninę prekybą Bendrovės produktais ne Europos Sąjungos šalyse. Reikšmingų pardavimų kitoms susijusioms šalims Bendrovė neturi. Teikiant paskolas susijusioms EuroChem grupės įmonėms papildomos kredito rizikos vertinimo procedūros neatliekamos.

Ataskaitiniu laikotarpiu Bendrovė nepatyrė reikšmingų sunkumų surinkdama gautinas sumas iš pirkėjų arba atsiimdama pinigus iš bankų (išskyrus pateiktas 13 pastaboje). Bendrovės Vadovybės nuomone, numatomoje ateityje neturėtų atsirasti reikšmingų nuostolių dėl šių šalių įsipareigojimų nevykdymo, taip pat nesitikima jokių reikšmingų sunkumų susigrąžinant paskolas iš susijusių šalių.

Didžiausia kredito rizika, patiriama finansinių ataskaitų parengimo dieną, yra kiekvienos 12 pastaboje nurodytos finansinio turto grupės apskaitinė vertė.

(c) Likvidumo rizika

Bendrovei iškilusi likvidumo rizika dėl gautinų ir mokėtinų sumų terminų nesutapimo. Valdant Bendrovės likvidumo riziką didžiausias dėmesys skiriamas pinigų srautų, susijusių su trumpalaikėmis gautinomis, mokėtinomis sumomis ir kapitalinėmis investicijomis, derinimui bei pakankamo kiekio likvidžių lėšų, kurių užtektų atlikti einamuosius mokėjimus pagal grafiką, užtikrinimui.

Vadovybė kontroliuoja besikeičiančias Bendrovės likvidumo rezervo prognozes, atsižvelgdama į numatomus pinigų srautus. Bendrovės trumpalaikiai įsipareigojimai viršija trumpalaikį turą 58 761 tūkst. EUR, (2016: 55 737 tūkst. EUR). Remiantis naujausiais pinigų srautų vertinimais, Bendrovė artimiausioje ateityje neturėtų patirti jokių rimtų su likvidumu susijusių problemų, esant poreikiui, susijusių šalių trumpalaikes paskolas numatoma pratęsti.

Bendrovė neturi kitų finansinių įsipareigojimų, išskyrus paskolas, prekybos ir kitas mokėtinas sumas. Visų finansinės padėties ataskaitoje apskaitytų prekybos ir kitų mokėtinų sumų mokėjimo terminas yra mažiau nei 12 mėnesių ir jų tikroji vertė iš esmės atitinka jų apskaitines vertes, kadangi diskontavimo poveikis būtų nereikšmingas. Bendrovės gautų paskolų palūkanų norma yra su fiksuota. Kadangi paskolų trukmė yra vieneri metai ir ekonominėje aplinkoje neįvyko reikšmingų pokyčių, Bendrovės nuomone paskolų tikroji vertė reikšmingai nesiskiria nuo balansinės.

C.2 Kapitalo rizikos valdymas

Vykdydama kapitalo valdymą Bendrovės vadovybė siekia užtikrinti savo veiklos tęstinumą, kad galėtų suteikti naudos savo akcininkams ir kitoms suinteresuotoms šalims.

Bendrovės kapitalą sudaro nuosavas kapitalas atėmus pinigus ir pinigų ekvivalentus. 2016 metais gauta trumpalaikė paskola iš akcininko „EuroChem Group AG”.

	2017	2016
Nuosavas kapitalas	81 871	74 166
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	(1 546)	(1 561)
Atėmus pinigus ir pinigų ekvivalentus	80 325	72 605

Norėdama palaikyti ar koreguoti kapitalo struktūrą, Bendrovė gali pakoreguoti akcininkams išmokamų dividendų sumą, gražinti kapitalą akcininkams ar imtis kitokių reikiamų veiksmų.

Remiantis Lietuvos Respublikos acinių bendrovių įstatymu, acinės bendrovės įstatinis kapitalas turi būti ne mažesnis kaip 40 tūkst. eurų, o nuosavas kapitalas – ne mažesnis kaip 50 procentų bendrovės įstatinio kapitalo dydžio. 2016 m. gruodžio 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d. Bendrovė vykdė šiuos reikalavimus.

C.3 Tikrosios vertės vertinimas

9–27 puslapiuose pateikti apskaitos principai ir pastabos yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis

Laikoma, kad prekybos gautinų sumų nominali vertė, atėmus vertės sumažėjimą, gautų paskolų ir mokėtinų sumų nominali vertė atitinka jų tikrąsias vertes. Atskleidimo finansinėse ataskaitose tikslams suteiktos paskolos, apskaitomos amortizuotos savikainos metodu, bei finansinių įsipareigojimų tikroji vertė nustatoma diskontuojant būsimus sutartinius pinigų srautus taikant dabartinę rinkos palūkanų normą, kurią Bendrovė taikytų panašioms finansinėms priemonėms.

D. SVARBŪS APSKAITINIAI VERTINIMAI IR SPRENDIMAI

Vertinimai ir sprendimai nuolat peržiūrimi ir įvertinami remiantis praeities patirtimi bei kitais veiksniais, įskaitant būsimų įvykių tikimybę, kuri laikoma pagrįsta tam tikromis aplinkybėmis.

Gautinų sumų vertės sumažėjimo nuostolis

Gautinų sumų vertės sumažėjimo nuostolis yra apskaičiuotas remiantis vadovybės atliktais gautinų sumų, kurios nebus susigrąžintos pagal pradžioje numatytus terminus, atgavimo ir susigrąžinimo laiko vertinimais. Šiam apskaičiavimui atlikti reikia priimti svarbius sprendimus. Sprendimai priimami atsižvelgiant į reikšmingas skolininko finansines problemas, tikimybę, kad skolininkas bankrutuos ar jam bus atlikta finansinė reorganizacija, taip pat į mokėjimų neįvykdymą ar uždelsimą. Dabartiniai Bendrovės vertinimai galėtų žymiai pasikeisti, pasikeitus situacijai rinkoje ir bendrai situacijai visoje ekonomikoje (13 pastaba). Atgavimo lygis taip pat labai priklauso nuo sėkmės faktorių ir veiksmų, kurių buvo imtasi, siekiant susigrąžinti gautinas sumas, kurių mokėjimas buvo žymiai uždelsimas.

Atsargų vertės sumažėjimo nuostolis

Pagamintos produkcijos nukainojimas iki gryniosios galimo realizavimo vertės atliekamas remiantis vadovybės įvertinimu dėl tikėtinų pagamintos produkcijos pardavimo kainų po finansinių metų pabaigos. Jeigu pagamintos produkcijos pasigaminimo savikaina viršija tikėtinas jos pardavimo kainas, pripažįstamas vertės sumažėjimo nuostolis. Šis įvertinimas atliekamas kiekvienai reikšmingai pagamintos produkcijos pozicijai finansinės padėties ataskaitos sudarymo dieną. Bendrovės vadovybė tikėtinas produkcijos pardavimo kainas po metų pabaigos nustatė remdamasi prieinama rinkos informacija ir / arba esamais susitarimais su produkcijos pirkėjais.

Žaliavos ir kitos medžiagos, laikomos produkcijai gaminti, nėra nukainojamos žemiau negu jų savikaina, jeigu produkciją, kurią gaminant jos naudojamos, tikimasi parduoti už savikainą ar didesnę kainą. Tuo atveju, kai žaliavų kainų kritimas parodo, kad iš jų pagamintos produkcijos savikaina viršys grynąją galimo realizavimo vertę, žaliavos nukainojamos iki jų gryniosios galimo realizavimo vertės. Tokiomis aplinkybėmis tiksliausiai žaliavų ir medžiagų gryniosios galimo realizavimo vertės matu laikoma vertė, už kurią būtų galima įsigyti tokias pačias žaliavas.

Dabartiniai vadovybės vertinimai dėl atsargų gryniosios galimo realizavimo vertės galėtų pasikeisti, pasikeitus Bendrovės gaminamos produkcijos paklausai bei esant kitiems nenumatytiems pokyčiams rinkoje (11 pastaba).

FINANSINIŲ ATASKAITŲ PASTABOS

1. PARDAVIMAI

Pardavimų pagal kategorijas analizė:	2017	2016
Diamonio fosfato pardavimai	236 096	283 495
Monokalcio fosfato pardavimai	57 545	68 333
Aliuminio fluorido pardavimai	9 979	10 809
Monoamonio fosfato pardavimai	4 429	-
Viso produkcijos pardavimai	308 049	362 637
Prekių pardavimai	231	202
Elektros, šilumos energijos ir kiti pardavimai	3 709	4 582
Apyvartinių taršos leidimų pardavimo pajamos	-	-
	311 989	367 421

2. PARDAVIMO IR PASKIRSTYMO SĄNAUDOS

	2017	2016
Transportavimo sąnaudos	3 862	4 060
Krovos ir ekspedicijos sąnaudos	3 899	4 401
Išmokos darbuotojams ir socialinis draudimas	1 702	1 598
Nusidėvėjimas ir amortizacija	372	342
Kitos pardavimo ir paskirstymo sąnaudos	374	331
	10 209	10 732

3. ADMINISTRACINĖS SĄNAUDOS

	2017	2016
Išmokos darbuotojams	2 226	1 972
Socialinis draudimas	642	585
Nusidėvėjimas ir amortizacija	396	426
Mokesčiai (išskyrus pelno mokestį)	742	509
Suteikta parama	127	148
Konsultacijų sąnaudos	1 038	801
Kitos administracinės sąnaudos	781	785
	5 953	5 226

4. SĄNAUDOS PAGAL JŲ POBŪDĮ

	2017	2016
Sunaudotos žaliavos ir medžiagos	246 806	266 832
Išmokos darbuotojams ir socialinis draudimas	27 788	26 713
Pagamintos produkcijos, pusgaminių ir nebaigtos gamybos pasikeitimas	(4 810)	38 949
Nusidėvėjimas ir amortizacija	13 020	11 617
Transportavimo paslaugos	7 762	8 461
Energija ir kuras	4 903	4 931
Remontas ir eksploatacija	959	746
Kitos sąnaudos	355	334
Darbų saugos sąnaudos	17	14
Mokesčiai (išskyrus pelno mokestį)	745	512
Komandiruočių, dienpinigiai, vizos	136	109
Socialinio pobūdžio bei kvalifikacijos sąnaudos	228	276
Apsaugos paslaugos	317	316
Parama	127	148
Ofiso išlaikymo sąnaudos	84	76
Rinkodara ir reprezentacija	162	203
Telekomunikacijos ir IT priežiūros sąnaudos	92	103
Transporto ir turto draudimai	198	309
Konsultacinės paslaugos	1 047	899
Atostogų rezervo ir premijų rezervo sukaupimų sąnaudos	420	(460)
	300 356	361 088

**AB „LIFOSA”
FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. GRUODŽIO 31 D.**

Išmokų darbuotojams ir socialinio draudimo sąnaudas sudaro 21 194 tūkst. EUR atlyginimai (2016 m – 20 369 tūkst. EUR), 6 688 tūkst. EUR socialinio draudimo įmokos (2016 m – 6 422 tūkst. EUR) ir 548 tūkst. EUR kitos išmokos darbuotojų naudai (2016 – 552 tūkst. EUR), kapitalizuotos sąnaudos- 642 tūkst. EUR (2016 m – 630 tūkst. EUR)

5. GRYNASIS OPERACIJŲ UŽSIENIO VALIUTA PELNAS (NUOSTOLIAI)

2016 -2017 metais valiutų keitimo kursų svyravimai buvo stabilūs, todėl didelės įtakos veiklos pelnui neturėjo.

6. KITOS GRYNOSIOS PAJAMOS

	2017	2016
Palūkanų pajamos už trumpalaikes paskolas (14 pastaba)	0	136
Palūkanų pajamos, premijos už Emisijos teises	330	248
Pelnas/Nuostolis iš ilgalaikio materialiojo turto pardavimo	50	(85)
Subsidijų pajamos	326	383
Kitos pardavimų pajamos	187	114
	893	796

7. PELNO MOKESTIS

	2017	2016
Ataskaitinio laikotarpio pelno mokestis	(539)	(370)
Praėjusių laikotarpių pelno mokesčio koregavimas	-	-
Atidėtas pelno mokestis	78	2 017
	(461)	1 647

Pelno mokestis, taikomas Bendrovės pelnui prieš apmokestinimą, skiriasi nuo teorinės sumos, kuri susidarytų taikant bazinį pelno mokesčio tarifą:

	2017	2016
Pelnas/(nuostolis) prieš apmokestinimą	8 166	4 490
Mokestis taikant 15 proc. tarifą	(1 225)	(673)
Neapmokestinamųjų pajamų ir suteiktos paramos įtaka	27	31
Apmokestinamojo pelno nemažinančių sąnaudų įtaka	(78)	(98)
Praėjusių laikotarpių pelno mokesčio koregavimas	5	-
Pelno mokesčio lengvata investiciniams projektams (PMĮ 46.1str.)	544	370
Atidėto pelno mokesčio turtas (nepritaikyta 2016 m. lengvata invest.proj.)	-	1 983
Praėjusių laikotarpių atidėto pelno mokesčio turto koregavimas	78	34
Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sumos (PMĮ 18 ir 19 strp.)	188	-
Pelno mokestis	(461)	1 647

Atidėto pelno mokesčio turto pasikeitimas per laikotarpį:

Atidėtas pelno mokestis

	Atsargų vertės sumažėjimas	Atidėjiniai	Invest. projektų lengvata	I.T. amortizaciniai laikotarpių skirtumai	VISO
2016 m. sausio 1 d.	-	78	-	(362)	(284)
Pripažinta bendrųjų pajamų ataskaitoje	-	(37)	1 983	72	2 018
2016 m. gruodžio 31 d.	-	41	1 983	(290)	1 734
Pripažinta bendrųjų pajamų ataskaitoje	9	9	248	(188)	78
2017 m. gruodžio 31 d.	9	50	2 231	(478)	1 812

**AB „LIFOSA“
FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. GRUODŽIO 31 D.**

2015 ir 2017 metais priskaitytas atidėto pelno mokesčio įsipareigojimas, susidaręs dėl skirtingų ilgalaikio turto amortizacinių laikotarpių finansinėje ir mokesstinėje apskaitoje (2012-2014 metai: 325 tūkst. EUR, 2015 metai- 37 tūkst. EUR, 2017 metai- 245 tūkst. EUR). 2016 metais įsipareigojimas padengtas 72 tūkst. EUR, 2017 metais -57 tūkst. EUR. 2016 metais sukauptas atidėto pelno mokesčio turtas investicijų lengvatai (PM) 46.1strp.) -1 983 tūkst. EUR, kuris 2017 metais padengta 544 tūkst. EUR. taip pat papildomai sukaupta 2017 metais-787 tūkst. EUR atidėto pelno mokesčio turtas investicijų lengvatai.

8. ILGALAIKIS MATERIALUSIS TURTAS

	Žemė	Pastatai	Mašinos ir įrengimai	Transporto priemonės ir įranga	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	Nebaigta statyba	Iš viso
2016 m. sausio 1 d							
Įsigijimo savikaina	710	69 141	178 416	9 839	5 341	4 582	268 029
Sukauptas nusidėvėjimas	-	(36 820)	(111 785)	(5 251)	(3 514)	-	(157 370)
Likutinė vertė	710	32 321	66 631	4 588	1 827	4 582	110 659
2016 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai							
Likutinė vertė laikotarpio pradžioje	710	32 321	66 631	4 588	1 827	4 582	110 659
Įsigijimai	-	-	1 889	335	312	26 204	28 740
Perleidimai ir nurašymai (įsig. savikaina)	-	(940)	(622)	(55)	(379)	-	(1 996)
Perleidimai ir nurašymai (sukauptas nusidėvėjimas)	-	940	622	55	379	-	1 996
Perklasifikavimai Nusidėvėjimas	-	1 984 (1 787)	7 016 (8 553)	42 (651)	58 (518)	(9 100) -	- (11 509)
Likutinė vertė laikotarpio pabaigoje	710	32 518	66 983	4 314	1 679	21 686	127 890
2016 m. gruodžio 31 d.							
Įsigijimo savikaina	710	70 186	186 699	10 161	5 332	21 686	294 774
Sukauptas nusidėvėjimas	-	(37 668)	(119 716)	(5 847)	(3 653)	-	(166 884)
Likutinė vertė	710	32 518	66 983	4 314	1 679	21 686	127 890
2017 m gruodžio 31 d. pasibaigę metai							
Likutinė vertė laikotarpio pradžioje	710	32 518	66 983	4 314	1 679	21 686	127 890
Įsigijimai	-	-	3 349	114	498	18 402	22 363
Perleidimai ir nurašymai (įsig. savikaina)	-	(198)	(1 259)	(67)	(188)	-	(1 712)
Perleidimai ir nurašymai (sukauptas nusidėvėjimas)	-	198	1 259	67	188	-	1 712
Perklasifikavimai Nusidėvėjimas	-	4 464 (1 907)	27 725 (9 843)	29 (622)	255 (562)	(32 473) -	- (12 934)
Likutinė vertė laikotarpio pabaigoje	710	35 075	88 214	3 835	1 870	7 615	137 319

**AB „LIFOSA”
FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. GRUODŽIO 31 D.**

2017 m. gruodžio 31 d.	710	35 075	88 214	3 835	1 870	7 615	137 319
Įsigijimo savikaina	710	74 452	216 514	10 237	5 897	7 615	315 425
Sukauptas nusidėvėjimas	-	(39 377)	(128 300)	(6 402)	(4 027)	-	(178 106)
Likutinė vertė	710	35 075	88 214	3 835	1 870	7 615	137 319

Žemę Bendrovė nuomojasi 99 metų laikotarpiui iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės pagal nuomos sutartį, sudarytą 1997 metais. Nuomos mokėjimai už žemę 2017 metais sudarė 78 tūkst. EUR (2016 m – 78 tūkst. EUR), pripažinti bendrųjų pajamų ataskaitoje kaip administracinės sąnaudos.

2017 m. rugsėjo mėn. pabaigtas investicinis projektas “Kristalinio MAP 12-60 Cecho statyba”. Investicinio projekto vertė 23.137 tūkst. EUR. Pradėtas gaminti naujas produktas kristalinis MAP 12-60.

Be to, Bendrovė nuomojo tam tikrą savo ilgalaikį materialųjį turtą, kurio likutinė vertė sudarė 176 tūkst. EUR (2016 m. – 151 tūkst. EUR). Metinės pajamos, uždirbtos iš šio turto nuomos, sudarė 37 tūkst. EUR (2016 m – 38 tūkst. EUR), o patirtos nusidėvėjimo sąnaudos buvo 10 tūkst. EUR (2016 m – 9 tūkst. EUR). Kapitalizuotas nusidėvėjimas investiciniams projektams sudarė 2017 m – 38 tūkst. EUR (2016 m – 37 tūkst. EUR). Kapitalizuotos palūkanų sąnaudos prie IMT vertės 2017 m- 110 tūkst. EUR

9. NEMATERIALUSIS TURTAS

	Programinė įranga
2016 m. sausio 01 d	
Įsigijimo savikaina	1 541
Sukaupta amortizacija	(1 177)
Likutinė vertė	<u>364</u>
2016 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai	
Likutinė vertė laikotarpio pradžioje	364
Įsigijimai	154
Perleidimai ir nurašymai (įsigijimo savikaina)	(17)
Perleidimai ir nurašymai (sukauptas nusidėvėjimas)	17
Amortizacijos sąnaudos	(145)
Likutinė vertė laikotarpio pabaigoje	<u>373</u>
2016 m. gruodžio 31 d.	
Įsigijimo savikaina	1 678
Sukaupta amortizacija	(1 305)
Likutinė vertė	<u>373</u>
2017 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai	
Likutinė vertė laikotarpio pradžioje	373
Įsigijimai	109
Perleidimai ir nurašymai (įsigijimo savikaina)	(77)
Perleidimai ir nurašymai (sukauptas nusidėvėjimas)	77
Amortizacijos sąnaudos	(123)
Likutinė vertė laikotarpio pabaigoje	<u>359</u>
2017 m. gruodžio 31 d.	
Įsigijimo savikaina	1 710
Sukaupta amortizacija	(1 351)
Likutinė vertė	<u>359</u>

10. IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI

Ilgalaikių gautinų sumų likutis apima 2 834 tūkst. EUR (2016 m. – 1 924 tūkst. EUR) išankstinių apmokėjimų už ilgalaikį turtą bei nebaigtą statybą.

**AB „LIFOSA”
FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. GRUODŽIO 31 D.**

11. ATSARGOS

	Pagaminta produkcija	Žaliavos ir medžiagos	Nebaigta gamyba ir pusgaminiai	Iš viso
2016 m. gruodžio 31 d.				
Įsigijimo savikaina	14 343	25 425	1 587	41 355
Nukainojimas iki grynosios galimo realizavimo vertės	-	-	-	-
Grynoji galimo realizavimo vertė	14 343	25 425	1 587	41 355
2017 m. gruodžio 31 d.				
Įsigijimo savikaina	18 825	33 161	1 977	53 963
Nukainojimas iki grynosios galimo realizavimo vertės	(62)	-	-	(62)
Grynoji galimo realizavimo vertė	18 763	33 161	1 977	53 901

2017 m. gruodžio 31 d. buvo nukainotas Monoamonio fosfatas-62 tūkst. EUR, 2016 m. gruodžio 31 d. nukainavimo nebuvo.

12. FINANSINĖS PRIEMONĖS

(a) *Finansinės priemonės pagal kategorijas*

Finansinių priemonių apskaitos principai buvo taikomi šiems straipsniams:

2017 m. gruodžio 31 d.

	<u>Paskolos ir gautinos sumos</u>
Finansinės padėties ataskaitoje nurodytas turtas	
Prekybos ir kitos gautinos sumos	32 870
Suteiktos trumpalaikės paskolos	-
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	1 546
Iš viso	34 415
Kiti finansiniai įsipareigojimai	
Finansinės padėties ataskaitoje nurodyti įsipareigojimai	
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	38 825
Gautos trumpalaikės paskolos	106 185
Iš viso	145 010

Paskolos ir gautinos sumos

2016 m. gruodžio 31 d.

Finansinės padėties ataskaitoje nurodytas turtas	
Prekybos ir kitos gautinos sumos	77 946
Suteiktos trumpalaikės paskolos	-
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	1 561
Iš viso	79 507

Kiti finansiniai įsipareigojimai

Finansinės padėties ataskaitoje nurodyti įsipareigojimai

Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	40 036
Gautos trumpalaikės paskolos	134 352
Iš viso	174 388

Į šiose lentelėse nurodytas gautinas sumas nėra įtraukti išankstiniai apmokėjimai, gautini mokesčiai bei jų permokos ir kitas nefinansinis turtas, o į mokėtinas sumas nėra įtraukti mokėtini mokesčiai ir kiti nefinansiniai įsipareigojimai.

2017 m. gruodžio 31 d. Bendrovės piniginių lėšų bankų sąskaitose ir trumpalaikių banko indėlių vertė buvo 1 546 tūkst. EUR (2016 m. 1 561 tūkst. EUR). 2017 m. gruodžio 31 d. likučiai buvo laikomi Lietuvos bankuose, kurių ilgalaikio skolinimosi reitingas, suteiktas tarptautinės reitingų agentūros „FitchRatings”, buvo ne mažesnis nei A arba Lietuvos bankuose, kurių nevertino tarptautinės reitingų agentūros, tačiau kurių patronuojančios bendrovės turi ne mažesnę nei A ilgalaikio skolinimosi reitingą.

2017 m. gruodžio 31 d. Bendrovės nepradelstos ir nuvertėjusios prekybos gautinos sumos sudarė 32 862 tūkst. EUR (2016 m. – 77 946 tūkst. EUR). Jas galima išskirti į šias grupes:

	2017	2016
Nepradelstos ir nuvertėjusios prekybos gautinos sumos		
Gautinos sumos iš susijusios šalies „EuroChem Trading GmbH“	2 715	22 214
Gautinos sumos iš susijusios šalies „Agrocentr EuroChem Ukraina“	-	215
Gautinos sumos iš susijusios šalies „EuroChem Agro GmbH“	28 380	54 398
Gautinos sumos iš nesusijusių pirkėjų	1 767	1 119
	32 862	77 946

Daugiau informacijos apie sandorius su susijusiomis šalimis yra pateikta 13 ir 20 pastabose. „EuroChem Trading GmbH” jau keletą metų yra Bendrovės klientas, kuris visada įvykdydavo savo įsipareigojimus. 2016-2017 m. didelė dalis pardavimų buvo vykdomi per „EuroChem Agro GmbH”

Praėjusiais metais nebuvo persvarstyti gražinimo terminai jokiam finansiniam turtui, kuris priešingu atveju taptų pradelstu arba nuvertėjusiu (išskyrus pateiktas 13 pastaboje).

13. PREKYBOS IR KITOS GAUTINOS SUMOS BEI SUTEIKTOS PASKOLOS

	2017	2016
Prekybos gautinos sumos bendraja verte	32 869	77 946
Prekybos gautinų sumų atidėjimas	-	-
Gautinas PVM	43	23
Išankstiniai apmokėjimai tiekėjams	4 875	1 757
Išankstinių apmokėjimų tiekėjams atidėjimas	-	-
Kitos gautinos sumos	332	305
	38 119	80 031
Suteiktos trumpalaikės paskolos	-	-
	38 119	80 031

Suteiktų trumpalaikių paskolų 2016.12.31, 2017.12.31 nebuvo.

Informacija apie gautinas sumas iš susijusių šalių pateikta 20 pastaboje.

Prekybos gautinos sumos, pradelstos mažiau nei šešis mėnesius, nėra laikomos nuvertėjusiomis. Lentelėje pateikiama šių prekybos gautinų sumų senėjimo analizė.

Pradelstos, bet nuvertėjusios prekybos gautinos sumos	2017	2016
Iki 3 mėnesių	7	0
Nuo 3 iki 6 mėnesių	7	0

2016-2017 metais atidėjimų gautinoms ir mokėtinoms sumoms nebuvo. Lentelėje žemiau pateikiama gautinų sumų senėjimo analizė.

	2017	2016
Nuvertėjusios prekybos gautinos sumos, kurioms pripažintas vertės sumažėjimo nuostolis		

**AB „LIFOSA“
FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. GRUODŽIO 31 D.**

Nuo 6 iki 12 mėnesių	-	-
Daugiau nei 12 mėnesių	-	-

- -

Gautinų sumų vertės sumažėjimo nuostolio sukūrimas ir atstatymas parodytas bendrųjų pajamų ataskaitos administracinių sąnaudų straipsnyje. Sumos, kurioms pripažintas vertės sumažėjimo nuostolis, paprastai yra nurašomos, jei nėra tikėtina atgauti nors dalį jų. Kitose prekybos ir kitų gautinų sumų grupėse nėra nuvertėjusio turto.

Bendrovės prekybos ir kitų gautinų sumų, išankstinių apmokėjimų tiekėjams bei paskolų likutis, išreikštas JAV doleriais, 2017 m. gruodžio 31 d. balansinė vertė sudarė 18 362 tūkst. EUR (22 021 tūkst. USD) (2016 m. – 54 656 tūkst. EUR (57 132 tūkst. USD)). Kitos gautinos sumos išreikštos eurai.

14. PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI

	2017	2016
Pinigai banke	1 546	1 561
Pinigai kasoje		
Terminuoti indėliai		
	1 546	1 561

Bendrovės pinigų ir pinigų ekvivalentų likutis, išreikštas JAV doleriais, 2017 m. gruodžio 31 d. buvo 876 tūkst. EUR (1 051 tūkst. USD) (2016 m. –1037 tūkst. EUR (1 084 tūkst. USD)).

2013 m. birželio 11 d. pasirašyta kreditavimo sutartis 001/04821L/13 su „UniCredit“ banko skyriumi Maskvoje, pagal kurią suteiktas 25 000 tūkst. JAV dolerių kredito limitas, kurio paskirtis teikti akredityvus ir garantijas. 2016 m. vasario 16 d. sutartis pratęsta, sutarties numeris 001/0096L/16. Sutartis galioja iki 2019 m. vasario 16 d.

15. AKCINIS KAPITALAS

2016 ir 2017 m. gruodžio 31 d. Bendrovės įstatinį akcinį kapitalą sudarė 21 020 564 paprastosios vardinės akcijos, kurių kiekvienos nominali vertė lygi 2,90 EUR

2016 m. balandžio 25 d. Valdybos siūlymu, Akcininkų susirinkimas nusprendė išmokėti 165 000 tūkst. EUR dividendų. Dividendai buvo išmokėti 2016 m. gegužės mėn. 2017 m. Akcininkų susirinkimas nepriėmė sprendimo priskaiciuoti ir mokėti dividendus.

16. SUBSIDIJOS

Bendrovė yra gavusi 5 976 tūkst. Lt (1 731 tūkst. EUR) subsidiją iš ES struktūrinių fondų, skirtą projekto „Vietinių ir atsinaujinančių šios rūšties cecho energijos šaltinių naudojimas energijos gamybai“ finansavimui (gauta 2007 m.) bei 238 tūkst. Lt (69 tūkst. EUR) subsidiją iš Aplinkos apsaugos investicijų fondo, skirtą iš dalies finansuoti nuotekų valymo įrenginio įsigijimą (gauta 2008 m.). 2010 m. gauta 13 712 tūkst. Lt (3 971 tūkst. EUR) subsidija iš ES struktūrinių fondų Pašarinių fosfatų cecho gamybos modernizavimui.

Subsidijos yra amortizuojamos per susijusio ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpį. Per 2017 m. pajamomis buvo pripažinta 326 tūkst. EUR nuo visos gautos subsidijų sumos (2016 – 383 tūkst. EUR) susijusio ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudoms padengti.

17. PREKYBOS IR KITOS MOKĖTINOS SUMOS

	2017	2016
Prekybos mokėtinios sumos	38 825	40 036
Mokėtinas importo PVM, maitas	472	2 176
Kitos mokėtinios sumos ir sukauptos sąnaudos	6 321	5 880
Avansu gautos sumos	1	1
Kiti mokėtini mokesčiai	267	195
Socialinio draudimo įmokos	702	638
	46 588	48 926

**AB „LIFOSA”
FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. GRUODŽIO 31 D.**

Bendrovės prekybos ir kitų mokėtinų sumų likutis, išreikštas JAV doleriais, 2017 m. gruodžio 31 d. sudarė 26 055 tūkst. EUR (31 248 tūkst. USD) (2016 m. – 29 157 tūkst. EUR (30 478 tūkst. USD)).

18. Gautos trumpalaikės paskolos

- Pagal 2016.04.25 d. sutartį Nr.#504-0092479 EuroChem Group AG 2016 m. gegužės mėn.mėn.11-13 d. išdavė AB „Lifosa” 137 000 tūkst. EUR paskolą su 3,1% palūkanomis. Palūkanos už einamą mėnesį mokamos iki sekančio mėn.10 d.
- 2016.07.26 d. grąžinta dalis paskolos-3 000 tūkst. EUR. Paskolos likutis 2016.12.31 d.-134 000 tūkst. EUR. 2016 m. priskaičiuota- 2 663 tūkst. EUR palūkanų. Sumokėta- 2 311 tūkst. EUR palūkanų. Nesumokėtos palūkanos už gruodžio mėn. -352 tūkst. EUR.
- 2017 metų rugpjūčio mėn. grąžinta paskola 134.000 tūkst. EUR pagal 2016.04.25 d. sutartį Nr.#504-0092479 EuroChem Group AG. Sumokėta palūkanų pagal šią sutartį 2017 m.-3 508 tūkst. EUR.
- 2017.08.24 pagal sutartį #504-0119519 EuroChem Group AG gauta paskola 90.000 tūkst. EUR. Palūkanos 2,05%.Priskaičiuota palūkanų per 2017 metus pagal šią sutartį 652 tūkst. EUR. Sumokėta-495 tūkst. EUR palūkanų. Nesumokėtos palūkanos už gruodžio mėn.-157 tūkst. EUR.
- 2017.08.24 pagal sutartį #504-0119522 EuroChem Group AG gauta tikslinė paskola 16.000 tūkst. EUR. Palūkanos 2,05% (kapitalizuojamos). Priskaičiuota palūkanų per 2017 metus pagal šią sutartį 116 tūkst. EUR. Sumokėta-88 tūkst. EUR palūkanų. Nesumokėtos palūkanos už gruodžio mėn.-28 tūkst. EUR.

Informacija apie mokėtinas sumas susijusioms šalims pateikta 20 pastaboje.

19. PINIGŲ SRAUTAI IŠ ĮPRASTINĖS VEIKLOS

	2017	2016
Pelnas / (nuostolis) prieš apmokestinimą	8 166	4 490
Nusidėvėjimas ir amortizacija (9,10 pastabos)	13 057	11 654
Finansinės palūkanos	3 917	2 527
Grynasis (pelnas)/nuostolis iš ilgalaikio materialiojo turto pardavimo	(10)	(25)
Valiutų kursų pasikeitimo (pelnas) /nuostolis	-	601
Apyvartinio kapitalo pasikeitimai:		
– prekybos ir kitos gautinos sumos	41 020	(25 814)
– prekybos ir kitos mokėtinos sumos	(2 356)	1 652
– subsidijos	(326)	(383)
– atsargos	(12 546)	58 325
Pinigų srautai iš įprastinės veiklos	50 922	53 027

Per 2016 ir 2017 metus neįvyko jokių reikšmingų nepiniginių sandorių.

Pinigų srautų ataskaitoje pajamas iš ilgalaikio materialiojo turto pardavimo sudaro:

	2017	2016
Pelnas iš ilgalaikio materialiojo turto pardavimo (6 pastaba)	50	(85)
	50	(85)

20. SANDORIAI SU SUSIJUSIOMIS ŠALIMIS

Bendrovę kontroliuoja pagrindinis akcininkas „EuroChem Group AG”, kuriam priklauso 100,00 proc. akcijų.

Kitos susijusios šalys yra „EuroChem“ grupės įmonės ir Bendrovės vadovybė.

Su susijusiomis šalimis įvyko šie sandoriai:

2017	2016
------	------

**AB „LIFOSA”
FINANSINĖS ATASKAITOS
2017 M. GRUODŽIO 31 D.**

	Pardavimai	Pirkimai	Pardavimai	Pirkimai
„EuroChem Trading GmbH“	25 429	1 089	55 577	-
„Harvester Shipmanagement Ltd“	-	12 181	-	10 589
„EuroChem Agro GmbH “	277 847	-	303 695	-
„Eurochem-Karatau LLC“	-	-	-	4 665
„EuroChem Group AG“	-	3 948	138	2 662
OAO „Kovdorskiy GOK“	-	78 162	-	95 079
JSC „Murmansk Bulk Terminal“	-	899	-	146
OAO „NAK Azot“	-	4 208	-	7 728
UAB „EuroChem Logistics International“	-	17 753	-	15 020
DP „Agrocentr EuroChem Ukraina“	2 120	-	910	-
OJSC „Nevinomyssky Azot“	-	4 318	-	3 174
OOO „Fosforit“	29	-	21	-
OAO „Novomoskovskij Chlor“	-	196	-	38
OJSC MCC EuroChem	-	809	-	622
Agrocenter Ukraine LLC	379	-	-	-
	305 804	123 563	360 341	139 723

Lentelėje nurodytos susijusios šalys priklauso „Mineral and Chemical Company EuroChem“ (Rusija) grupei. Sandorius tarp susijusių šalių sudaro žaliavų pirkimai („Eurochem-Karatau LLC“, „Kovdorskiy GOK“, OAO „NAK Azot“ OJSC „Nevinomyssky Azot“, OAO „Novomoskovskij Chlor“), transportavimo paslaugų pirkimas („Harvester Shipmanagement Ltd“, UAB „EuroChem Logistics International“, JSC „Murmansk Bulk Terminal“), produkcijos pardavimas („EuroChem Trading GmbH“ ir DP „Agrocentr EuroChem Ukraina“, „EuroChem Agro GmbH“, Agrocenter Ukraine LLC, OOO „Fosforit“), palūkanos už suteiktą paskolą („EuroChem Group AG“), konsultavimo paslaugos (OJSC MCC EuroChem)

Sandorių su susijusiomis šalimis likučiai metų pabaigoje:

	2017		2016	
	Gautinos sumos	Mokėtinos sumos	Gautinos sumos	Mokėtinos sumos
JSC „Murmansk Bulk Terminal“	-	146	-	146
„EuroChem Trading GmbH“	2 715	662	22 214	-
„EuroChem Agro GmbH “	28 382	-	54 399	-
OAO „Kovdorskiy GOK“	4	17 100	6	27 682
OAO „NAK Azot“	-	111	-	96
OJSC „Nevinomyssky Azot“	-	24	-	316
„EuroChem Group AG“	-	106 185	-	134 352
UAB „EuroChem Logistics International “	-	923	-	695
Harvester Shipmanagement Ltd	-	794	-	303
OAO „Novomoskovskij Chlor“	-	12	-	14
OOO „Fosforit“	-	-	25	-
OJSC MCC EuroChem	-	74	-	44
Agrocenter Ukraine LLC	-	94	215	-
	31 101	126 125	76 859	163 645

Gautinų sumų likučiai apima gautinas sumas už parduotą produkciją („EuroChem Trading GmbH“, „EuroChem Agro GmbH“, OOO „Fosforit“, DP „Agrocentr EuroChem Ukraina“ Agrocenter Ukraine LLC). Mokėtinų sumų likučiai apima mokėtinas sumas už nupirktas žaliavas (OAO „Kovdorskiy GOK“, OAO „NAK Azot“, OJSC „Nevinomyssky Azot“, OAO „Novomoskovskij Chlor“) bei pirtas pervežimų paslaugas (UAB „EuroChem Logistics International“, „Harvester Shipmanagement Ltd“, JSC „Murmansk Bulk Terminal“) konsultavimo paslaugos (OJSC MCC EuroChem), gautas trumpalaikes paskolas „EuroChem Group AG“. Informacija apie gautas paskolas „EuroChem Group AG“ pateikta 18 pastaboje.

Pagrindinių vadovų darbo užmokestis

Vadovaujantis Bendrovės vadovybės darbo reglamentu, pagrindiniais vadovais laikomi aukščiausio lygio vadovai. 2017 m. Bendrovė apskaitė 1 508 tūkst. EUR išmokų pagrindiniams vadovams (2016 m. – 1 389 tūkst. EUR), kurias sudarė 680 tūkst. EUR atlyginimas (2016 m. – 583 tūkst. EUR), 460 tūkst. EUR premijos (2016 m. – 476 tūkst. EUR) ir 368 tūkst. EUR socialinio draudimo įmokos (2016 m. – 330 tūkst. EUR).

Mokėtinų sumų 2016 bei 2017 m. gruodžio 31 d. vadovybei nebuvo.

Aukščiausio lygio vadovų skaičius 2016 ir 2017 metais buvo 6.

21. NEAPIBRĖŽTIEJI IR NEBALANSINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

9–27 puslapiuose pateikti apskaitos principai ir pastabos yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis

Neapibrėžtieji įsipareigojimai

Bendrovės gamybos proceso metu susidaro gipso atliekos. Pagal Aplinkos ministro įsakymą, Bendrovė parengė Atliekų tvarkymo veiklos nutraukimo atveju planą, tuo atveju, jeigu Bendrovė nutrauktų savo veiklą, bei įvertino tokiu atveju planuojamas atliekų sutvarkymo išlaidas. Gipso atliekos laikomos specialioje tam skirtoje vietoje. 2013 m. užbaigtas investicinis projektas „FRC Fosfogipso laukų išplėtimas“. išplėstos fosfogipso saugojimo aikštelės. Projekto vertė sudarė-8 607 tūkst. Lt (2 493 tūkst. EUR) . Po išplėtimo, 2015.11.06 padidinta garantija iki 998.500 EUR. Garantijos terminas iki 2017.01.02.

Nuo 2016.04.01 pasikeitė teisės aktai dėl atliekų naudojimo ir šalinimo veiklos. Po pasikeitimo, banko garantija suteikiama tik pavojingų atliekų tvarkymui. Bendrovės didžiąją dalį atliekų sudaro fosfogipsas. Ši atlieka priskirta nepavojingų atliekų grupei, todėl sumažėjo SEB banko garantijos suma nuo 998 tūkst. EUR 2015.12.31 iki 70 tūkst. EUR 2016.12.31 m. Garantijos terminas pratęstas iki 2018.12.31. Garantijos suma 2017.12.31 -70 tūkst. EUR.

Bendrovės ekonominių išteklių panaudojimas atliekų tvarkymui pagal aukščiau aprašytą planą yra Bendrovės visiškai kontroliuojamas ir nėra tikėtinas todėl, kad jis įvyktų tiksliai Bendrovei nutraukus savo veiklą. Bendrovės vadovybė bei akcininkai neplanuoja likviduoti Bendrovės arba nutraukti gamybos ir prekybos numatomoje ateityje bei nenumato tokios situacijos, kad tai padaryti būtų neišvengiama. Remiantis tuo, finansinėse ataskaitose nėra suformuotas atidėjimas planuojamoms atliekų tvarkymo išlaidoms padengti.

Kapitalinių investicijų įsipareigojimai

Kapitalinių investicijų įsipareigojimai, susiję su ilgalaikiu materialiuoju turtu, dėl kurių balanso parengimo dienai buvo pasirašytos sutartys, tačiau kurie nebuvo pripažinti finansinėse ataskaitose 2017 m. gruodžio 31- 5.788 tūkst. EUR 2016 m. gruodžio 31 d. – 5.538 tūkst. EUR.

Neapibrėžtieji mokesčiai įsipareigojimai

2018 metų kovo 05 dieną Valstybinė mokesčių inspekcija pradėjo mokesčių tyrimą. Tyrimo dalykas – pridėtinės vertės mokesčio ir pelno mokesčio apskaičiavimas, deklaravimas ir sumokėjimas už 2013-2015 metus, siekiant nustatyti ir pašalinti trūkumus. Bendrovės vadovybei nežinomos jokios aplinkybės, dėl kurių galėtų iškilti potencialus reikšmingas įsipareigojimas šiuo atžvilgiu.

Emisijos teisės

Bendrovė dalyvauja anglies dioksido viršutinės ribos ir prekybos schemoje (angl. *cap and trade scheme*). Vyriausybė Bendrovei suteikia emisijos teises, kurių skaičius lygus viršutinei ribai. Emisijos teisės suteikiamos nemokamai.

	2017	2016
Sukauptos emisijos teisės, perkeliamos iš praėjusių laikotarpių (tonomis)	633 760	466 888
Ataskaitiniams metams suteiktos emisijos teisės (tonomis)	161 642	166 138
Faktinės emisijos per metus (tonomis)	(305)	(266)
Emisijos teisės, parduotos ar perduotos trečiosioms šalims per metus (tonomis)		
Suteiktos emisijos teisės, kurių galiojimo laikas pasibaigė (tonomis)		
Emisijos teisės, nupirktos iš trečiųjų šalių per metus (tonomis)	0	1 000
Likusios nepanaudotos ir neparduotos emisijos teisės už praėjusius metus, kurios gali būti perkeliamos į kitus metus (tonomis)	795 097	633 760
Nepanaudotų ir neparduotų emisijos teisių rinkos vertė finansinės padėties ataskaitos parengimo dieną (tūkst. EUR)	6 401	4 157
Pajamos, gautos per metus už parduotas emisijos teises (tūkst. EUR)	0	0

2013-2020 m. periodui Bendrovei suteikta 1 312 198 apyvartinių taršos leidimų: 2013 m. suteikta emisija sudarė 179 954 tonos, 2014 m.-175 295, 2015 m.-170 688, 2016 m.-166 138, 2017-161 642 ir taip mažėjančia tvarka iki 2020 m. Nepanaudotos ir neparduotos emisijos teisės metų pabaigoje gali būti perkeliamos į kitus metus iki 2020 m. pabaigos, kada jų galiojimo laikas pasibaigs.

22. POBALANSINIAI ĮVYKIAI

Reikšmingų pobalansinių įvykių įvykių neįvyko.

Metinis pranešimas

1. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį parengtas pranešimas

Metinis pranešimas parengtas už laikotarpį nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d. Metiniame pranešime visi skaičiai nurodyti 2017 m. gruodžio 31 d., jeigu neaparta kitaip. Šiame pranešime AB „Lifosa“ toliau gali būti vadinama Įmone ar Bendrove.

2. Bendrovė ir jos kontaktiniai duomenys

Pavadinimas	Akcinė bendrovė „Lifosa“
Teisinė forma	Juridinis asmuo, akcinė bendrovė
Įstatinis kapitalas	60 959 635,60 EUR
Įregistravimo data ir vieta	1996 m. spalio 30 d. Juridinių asmenų registre
Įregistravimo pažymėjimo Nr.	025806
Įmonės kodas	161110455
Įmonės PVM kodas	611104515
Buveinės adresas	Juodkiškio g. 50, LT-57502 Kėdainiai
Telefonas	(8~347) 66 483
Faksas	(8~347) 66 166
Elektroninis paštas	info@lifosa.com
Interneto svetainės adresas	www.lifosa.com

Bendrovė neturi filialų ir atstovybių.

3. Bendrovės pagrindinės veiklos pobūdis

Bendrovės pagrindinė veikla – azoto-fosforo trąšų (diamonio fosfato, monoamonio fosfato MAP 12-61), pašarinių fosfatų, o taip pat aliuminio fluorido gamyba bei didmeninė prekyba. Tarpiniai produktai – sieros rūgštis ir ekstraktinė fosforo rūgštis, skirti pagrindinei produkcijai gaminti. Bendrovės netipinė veikla yra elektros ir šilumos energijos gamyba ir prekyba.

4. Sutartys su vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkais

2010 m. birželio 8 d. AB „Lifosa“ pasirašė emitento aptarnavimo sutartį su AB SEB banku (Gedimino 12, Vilnius). Anksčiau bendrovė buvo pasirašiusi sutartį dėl išleistų vertybinių popierių apskaitos tvarkymo su AB FMĮ „Finasta“ (Konstitucijos pr. 23, Vilnius).

5. Informacija apie prekybą bendrovės vertybiniais popieriais.

AB „Lifosa“ paprastosios vardinės akcijos iki 2011 m. gruodžio mėn. 31 d. buvo įtrauktos į AB NASDAQ OMX Vilnius vertybinių popierių biržos Papildomąjį prekybos sąrašą. Bendrovės akcijos iš Papildomojo prekybos sąrašo išbrauktos, remiantis AB NASDAQ OMX Vilnius valdybos sprendimu 2011-12-28, protokolais nr.41. Pagrindas AB „Lifosa“ pasitraukimui iš vertybinių popierių biržos buvo sudarytas 2011 m. gruodžio 16 d. užbaigus nuosavybės teisės į AB „Lifosa“ akcijas perėjimą AB „Mineralinių ir cheminių produktų bendrovei „EuroChem“ iš mažumos akcininkų.

Pagrindinės akcijų charakteristikos:

Akcijų rūšis	Paprastosios vardinės akcijos
ISIN kodas	LT0000116691
Trumpinys	LFO1L
Akcijų kiekis, vnt.	21 020 564
Nominali vertė, EUR	2,90
Bendra nominali vertė, EUR	60 959 635,60
Listingavimo pradžios data	1997 m. gegužės 12 d.
Listingavimo pabaigos data	2011 m. gruodžio 31 d.

6. Objektivi įmonės būklės, veiklos vykdymo ir plėtros apžvalga, pagrindinių rizikos rūšių ir neapibrėžtumų, su kuriais susiduria įmonė, apibūdinimas

Bendrovės verslo ir būklės apžvalga

Diamonio fosfatą ir pašarinius fosfatus vartotojai naudoja visame pasaulyje. Šiuos produktus gamina daug kompanijų, galinčių pasiūlyti tokios pat kokybės ir cheminės sudėties gaminių. Pardavimo rezultatyvumą labiausiai lemia pirkėjų rinkai pasiūlyta palankiausia kaina, kuriai didžiausią įtaką daro žemės ūkio padėtis, subsidijų politika, t.y. faktoriai, kuriems gamintojai įtakos neturi.

2017 m. I ketv. prasidėjęs pavasario trąšų pirkimo sezonas buvo palankus gamintojams dėl nusistovėjusios produkcijos kainų kilimo tendencijos. 2017 m. pradžioje didžioji dalis gamintojų turėjo palyginti mažus gatavos produkcijos likučius, todėl susidarė ribota fosfatinių trąšų pasiūla.

2017 m. III ketv. fosfatinių trąšų rinkoje vyravo mažesnių produkcijos kainų lūkesčiai. Trąšų importuotojai atidėjo trąšų pirkimus, tikėdamiesi ženkliau padidėjimo 2017 m. antroje pusėje dėl naujų fosfatinių trąšų gamybinių pajėgumų įvedimo į eksploataciją Saudo Arabijoje (Ma'aden Wa'ad al Shamal Phosphate Company projektas) ir Maroke (OCP Jorf Lasfar Phosphate Hub IV projektas).

2017 m. IV ketv. paaiškėjus, kad dėl užsitęsusių naujų gamybinių pajėgumų įvedimo į eksploataciją Saudo Arabijoje ir Maroke fosfatinių trąšų rinką pasieks gerokai mažesnis produkcijos kiekis nei prognozuota, fosfatinių trąšų kainos pradėjo didėti. Kainų kilimo tendenciją įtakojo ir JAV trąšų gamintojo Mosaic paskelbtas Plant City gamyklos neteterminuotas uždarymas. Plant City gamyklos metinis gamybos pajėgumas – 1,5 mln. tonų diamonio fosfato (DAP).

Ataskaitiniais metais Bendrovės pajamos eurais, lyginant su 2016 m., sumažėjo 15,1 proc., realizuotos produkcijos savikaina sumažėjo 17,7 proc.

Bendrovės parduoto pagrindinio produkto diamonio fosfato kaina JAV doleriais (lyginant su prieš tai buvusiu ketvirčiu) augo: 2017 m. I ketv. 0,5 proc., II ketv. 14,4 proc., IV ketv. 1 proc.; mažėjo: 2017 m. III ketv. 9,4 proc.:

	2016, USD/t	ketv. pokytis, %	2017, USD/t	ketv. pokytis, %
1 ketv.	414,45		319,91	0,5
2 ketv.	350,72	-15,4	365,98	14,4
3 ketv.	328,75	-6,3	331,56	-9,4
4 ketv.	318,37	-3,2	334,72	1,0

Bendrovės parduoto diamonio fosfato ir monokalcio fosfato 2017 metų kaina JAV doleriais sumažėjo 4,9 proc.:

	2016, USD/t	2017, USD/t	pokytis, %
Diamonio fosfatas	353,84	336,50	-4,9
Monokalcio fosfatas	400,77	381,08	-4,9

2017 m. Bendrovės sunaudotų pagrindinių žaliavų gamyboje – fosfatinės žaliavos ir sieros kainos JAV doleriais, lyginant su 2016 m., sumažėjo atitinkamai 10,3 proc. ir 2,9 proc., amoniako išaugo 6,2 proc.

	2016, USD/t	2017, USD/t	pokytis, %
Fosfatinė žaliava	151,49	135,94	-10,3
Amoniakas	253,41	269,02	6,2
Siera	86,82	84,30	-2,9

Pagrindinių rizikos rūšių ir neapibrėžtumų, su kuriais susiduria įmonė, įvertinimas

Fosfatinių trąšų verslas yra cikliškas. Dėl ekonominių ir gamtinių veiksnių, galutinio vartotojo verslo cikliškumo, perkamosios galios sumažėjimo, fosfatinių trąšų kaina svyruoja, todėl galimas bendrovės pajamų ir pelno sumažėjimas, nepalankiu fosfatinių trąšų gamintojams periodu veikla gali tapti nuostolinga.

Prognozuojama, kad 2018-19 m. gali ženkliai padidėti Maroko ir Saudo Arabijos žemų kaštų gamintojų fosfatinės produkcijos pasiūla. 2017 m. Saudo Arabijoje DAP gamybą pradėjęs Ma'aden Wa'ad al Shamal Phosphate Company projektas 2018 m. gamybą gali padidinti iki 2 mln. tonų per metus, 2019 m. pasiekti projektinį pajėgumą – 3 mln. tonų DAP per metus. 2018 m. Maroke bus baigtas įgyvendinti fosfatinių trąšų gamintojo OCP Jorf Lasfar Phosphate Hub IV naujas projektas, galintis pagaminti apie 1 mln. tonų per metus.

Perprodukcija gali sumažinti trąšų pardavimo kainas, Bendrovės produkcija gali tapti nekonkurencinga dėl didesnių nei konkurentų gamybos kaštų. Didžiąją dalį pagamintos produkcijos savikainos sudaro žaliavų įsigijimo savikaina. Fosfatinė žaliava (apatito koncentratas arba fosforitas) yra pagrindinė fosfatinių trąšų gamyboje, todėl mažiausi kaštai yra gamintojų, kurie fosfatinę žaliavą pasigamina patys.

Prastos gamtinės sąlygos (pvz. audros jūroje apribojančios laivų judėjimą), neramumai regionuose gali sutrikdyti žaliavų tiekimą, todėl sumažėtų produkcijos gamyba.

Verslo rizikos valdomos nuolat investuojant ne tik į susidėvėjusių įrengimų pakeitimą naujais, bet ir įdiegiant naujausias technologijas, tobulinant gamybos procesus, kas leidžia mažinti kaštus, taupiau naudoti žaliavas ir energetinius išteklius. Didžioji dalis žaliavų įsigijama iš susijusių įmonių, kontroliuojamų EuroChem grupės. Perkant žaliavas iš trečiosios šalies, pasirenkami keli nesusiję tiekėjai. Žaliavų tiekimo procesas pastoviai planuojamas.

Bendrovės gaminamos trąšos yra aukštos kokybės ir vertinamos pirkėjų ir vartotojų. Prekės operatyviai pristatomos į įvairius regionus sutartomis transportavimo sąlygomis.

Finansinės rizikos, su kuriomis susiduria Bendrovė, ir jų valdymas aprašytos audituotos finansinės atskaitomybės aiškinamajame rašte.

7. Finansinių ir nefinansinių veiklos rezultatų analizė

Pagrindiniai veiklos rodikliai:

	2015	2016	2017
Pardavimų pajamos, tūkst. EUR	412.687	367.421	311.989
Pardavimų savikaina, tūkst. EUR	332.566	345.130	284.194
Bendrasis pelnas, tūkst. EUR	80.121	22.291	27.795
<i>bendrojo pelno marža, %</i>	19	6	9
Veiklos pelnas, tūkst. EUR	72.583	7.153	11.980
<i>veiklos pelno marža, %</i>	18	2	4
Pelnas prieš pelno mokesčių, tūkst. EUR	72.583	4.490	8.166
<i>pelno prieš pelno mokesčių marža, %</i>	18	1	3
Grynasis pelnas, tūkst. EUR	61.617	6.137	7.705
<i>grynojo pelno marža, %</i>	15	2	2
EBITDA, tūkst. EUR	83.802	18.770	25.000
<i>EBITDA marža, %</i>	20	4	7
Nuosavybės grąža (ROE), %	26	8	9
Turto grąža (ROA), %	21	2	3
Skolos-nuosavybės koeficientas	0,26	2,50	1,89
Bendras likvidumo koeficientas	3,15	0,70	0,62
Skubaus padengimo koeficientas	1,40	0,47	0,26
Padengimo grynaisiais pinigais rodiklis	0,18	0,01	0,01
Vienai akcijai tenkantis pelnas, EUR	2,93	0,29	0,37
Pajamos vienam darbuotojui, tūkst. EUR	433	387	321

8. Nuorodos ir papildomi paaiškinimai apie finansinėje atskaitomybėje pateiktus duomenis

2017 metais bendrovė pagamino 807 339 tonas diamonio fosfato, t.y. 2,4 proc. daugiau nei 2016 metais (788 073 tonos). Pašarinių fosfatų ataskaitiniais metais pagaminta 165 689 tonų, t.y. 12,4 proc. mažiau nei 2016 metais (189 170 t). Aliuminio fluorida 2017 metais pagaminta 11 909 tonos, t.y. 0,7 proc. mažiau nei 2016 metais (11 994 t). Sieros rūgštis 2017 metais pagaminta 1 239 100 tonų, t.y. 0,7 proc. daugiau nei 2016 metais (1 230 825 t), fosforo rūgštis pagaminta 468 038 tonos, t.y. 0,7 proc. daugiau nei 2016 metais (464 660 t). Ataskaitiniais metais pagaminta 12 274 tonų naujo produkto – kristalinio vandenyje tirpus monoamonio fosfato MAP 12-61.

Bendrovė gamina elektros energiją, kurią pirmiausiai naudoja savo reikmėms, o likusį kiekį parduoda. 2017 m. pagaminta 250 174 tūkst. kWh elektros energijos, t.y. 7,2 proc. mažiau nei 2016 metais (269 702 tūkst. kWh).

Pajamos iš pagrindinės veiklos ataskaitiniu laikotarpiu sudarė 311 989 tūkst. EUR ir, lyginant su 2016 metais (367 421 tūkst. EUR), sumažėjo 15,1 proc. Pajamų sumažėjimą sąlygojo sumažėjusios diamonio fosfato pardavimų apimtys ir realizacijos kainos. Bendrovės parduoto diamonio fosfato vidutinė 2017 metų kaina sudarė 297,97 EUR/t ir, lyginant su 2016 metų vidutine 320,30 EUR/t kaina, sumažėjo 7 proc. 2017 metais bendrovė pardavė 792 337 tonas diamonio fosfato, t.y. 10,5 proc. mažiau nei 2016 metais (885 094 tonos). Ataskaitiniais metais diamonio fosfato atsargos išaugo 15 tūkst. tonų, 2016 m. sumažėjo 97,5 tūkst. tonų. Pagrindinės produkcijos (diamonio fosfato, monoamonio fosfato, pašarinių fosfatų, aliuminio fluorida) pardavimo pajamos ataskaitiniu laikotarpiu siekė 308 049 tūkst. EUR (2016 metais – 362 637 tūkst. EUR). Pajamos iš diamonio fosfato pardavimo sudarė 236 096 tūkst. EUR (2016 metais – 283 495 tūkst. EUR), t.y. 75,7 proc. visų pajamų (2016 metais – 77,2 proc.). Pajamos iš pašarinių fosfatų pardavimo sudarė 57 545 tūkst. EUR (2016 metais – 68 333 tūkst. EUR) arba 18,4 proc. (2016 metais – 18,6 proc.) visų pajamų. Pajamos iš aliuminio fluorida pardavimo sudarė 9 979 tūkst. EUR (2016 metais – 10 809 tūkst. EUR), t.y. 3,2 proc. visų pajamų (2016 metais – 2,9 proc.). 2017 m. pajamos iš naujo produkto monoamonio fosfato

pardavimo sudarė 4 429 tūkst. EUR.

Diamonio fosfato pardavimo apimtys, t.:

	1 ketv.	2 ketv.	3 ketv.	4 ketv.	VISO
2017	210.663	166.287	211.991	203.396	792.337
2016	241.291	171.213	257.706	214.884	885.094
Pasikeitimas %, 2017/2016	87,3	97,1	82,3	94,7	89,5

Parduotos produkcijos savikaina sudarė 284 194 tūkst. EUR ir, lyginant su 2016 metais (345 130 tūkst. EUR), sumažėjo 17,7 proc. Parduotos produkcijos savikainos sumažėjimą lėmė mažesnės diamonio fosfato ir pašarinių fosfatų pardavimų apimtys ir žaliavų kainos. Pagamintos produkcijos žaliavų ir medžiagų sąnaudos 2017 m. sudarė 246 806 tūkst. EUR ir, lyginant su 2016 metais (266 832 tūkst. EUR), sumažėjo 7,5 proc. Žaliavų sąnaudų sumažėjimą nulėmė mažesnės pagrindinių žaliavų (sieros ir fosfatinės žaliavos) kainos.

2017 metais pagrindinėmis rinkomis diamonio fosfato trąšoms realizuoti išliko Europa (didžioji dalis parduota Prancūzijos, Didžiosios Britanijos, Belgijos, Ispanijos, Airijos, Vokietijos rinkoms), Pietų ir Šiaurės Amerika (Argentinos, Urugvajaus rinkai) ir Azija (Turkijos rinkai). Pardavimo apimtys tonomis į Europos regioną sudarė 86,7 proc. (2016 metais – 82,1 proc.), į Azijos regioną parduota 8,3 proc. visų pardavimų (2016 metais – 10,3 proc.), į Pietų ir Šiaurės Amerikos regioną 4,9 proc. (2016 metais – 7,3 proc.).

2017 metais buvo parduota 169 297 tonos (2016 metais – 188 635 t) pašarinių fosfatų. Daugiausia pašarinių fosfatų realizuota Europoje: 157 581 t (arba 93,1 proc.) pašarinių fosfatų parduota Europos rinkai (2016 metais – 113 589 t (arba 60,2 proc.) Europai). 2017 metais pašarinių fosfatų pardavimai JAV rinkai sudarė 10 000 t ir, lyginant su 2016 metais (73 031 t), sumažėjo 86,3 proc.

Per ataskaitinį laikotarpį parduota 60 002 tūkst. kWh elektros energijos, t.y. 24,2 proc. mažiau nei 2016 metais (79 107 tūkst. kWh).

Investicijos

2017 m. kapitalinės investicijos į ilgalaikį materialų ir nematerialų turtą sudarė 22 472 tūkst. EUR (2016 metais – 28 894 tūkst. EUR). Pagrindiniai 2017 metų investiciniai projektai:

Projekto pavadinimas	Investuota 2017 m., tūkst. EUR
Vandenyje tirpių monoamonio fosfato trąšų MAP 12-61 naujo cecho statyba	8 087
Vandenyje tirpių karbamido fosfato trąšų UP 17:44 naujo cecho statyba	2 218

Amortizaciniai atskaitymai 2017 m. sudarė 13 020 tūkst. EUR (2016 metais – 11 617 tūkst. EUR).

9. Informacija apie įmonės įsigytas ir turimas savo akcijas

Bendrovė per ataskaitinį laikotarpį nebuvo įsigijusi savų akcijų.

10. Svarbūs įvykiai, buvę nuo praėjusių finansinių metų pabaigos

Nėra.

11. Įmonės veiklos planai ir prognozės

2018 metais bendrovė sieks pilnai išnaudoti turimus sieros ir fosforo rūgšties gamybinius pajėgumus, pagaminti ir parduoti 767 tūkst. tonų diamonio fosfato, apie 30 tūkst. tonų kristalinio monoamonio fosfato ir apie 163 tūkst. tonų pašarinių fosfatų. 2018 m. III ketv. planuojama naujo produkto kristalinio vandenyje tirpaus karbamido fosfato UP 17-44 gamybos pradžia. Pagal bendrovės parengtą 2018 m. verslo planą vidutinė pagrindinio produkto diamonio fosfato kaina 2018 m. sudarys ~ 334 USD/t, įmonė 2018 m. uždirbs ~ 307 mln. EUR pajamų.

Žaliavų kainų pokyčiai 2018 m. priklausys nuo fosfatinų trąšų kainų tendencijų: didesnė fosfatinų trąšų gamyba sąlygoja žaliavų (fosfatinės žaliavos, amoniako, sieros) paklausos didėjimą ir įprastai sudaro prielaidas žaliavų kainų augimui. Be to, augant trąšų kainoms atitinkamai didėja žaliavų pardavėjų lūkesčiai dėl aukštesnių jų gaminių kainų ir stiprėja spaudimas pirkėjams už žaliavas mokėti daugiau.

12. Bendrovės įstatinio kapitalo struktūra

Akcijų rūšis	Akcijų kiekis, vnt.	Nominali vertė, EUR	Bendra nominali vertė, EUR	Dalis įstatiniame kapitale, proc.
Paprastosios vardinės akcijos	21 020 564	2,90	60 959 635,60	100,00

13. Vertybinių popierių perleidimo apribojimai

Akcijų perleidimui jokių apribojimų nėra.

14. Akcininkai

2017 m. gruodžio 31 d. bendras akcininkų skaičius – 1.

Akcininkai, nuosavybės teise turėję ar valdę daugiau kaip 1 procentą bendrovės įstatinio kapitalo 2017-12-31 yra šie:

Įmonės pavadinimas, kodas, buveinės adresas	Nuosavybės teise priklausančių akcijų kiekis, vnt.	Turima įstatinio kapitalo dalis, proc.	Balsų dalis, proc.
EUROCHEM GROUP AG, CH306864578, Baarerstrasse 37, 6300 Zug, SWITZERLAND	21 020 564	100	100

15. Akcininkai, turintys specialias kontrolės teises, ir tų teisių aprašymai

Nėra.

16. Visi balsavimo teisių apribojimai

Nėra.

17. Visi akcininkų tarpusavio susitarimai, apie kuriuos bendrovė žino ir dėl kurių gali būti ribojamas vertybinių popierių perleidimas ir (arba) balsavimo teisės

Nėra.

18. Darbuotojai ir aplinkosauga

Darbuotojai

2017 m. pabaigoje bendrovėje dirbo 978 darbuotojai. Vidutinis darbuotojų amžius – 47,85 metai. Per 2017 metus darbo santykiai baigėsi su 18 darbuotojų. Bendrovė skyrė lėšų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimui, darbo įgūdžių gerinimui. Per 2017 metus mokymams išleista 45 tūkst. EUR, iš viso mokėsi 500 darbuotojų išoriniuose mokymuose.

Vidutinis sąrašinis darbuotojų skaičius:

	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Vadovai	114	113	112	111
Specialistai	75	76	76	78
Darbininkai	765	763	762	782
Iš viso	954	952	950	971

Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis, EUR:

	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Vadovai	2 834	2 868	2 929	3 029
Specialistai	2 111	2 093	2 056	2 174
Darbininkai	1 414	1 456	1 466	1 497
Iš viso	1 627	1 675	1 684	1 727

Darbuotojų grupavimas pagal išsilavinimą:

	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Turintys aukštąjį išsilavinimą	223	238	242	263
Turintys specialųjį vidurinį išsilavinimą	165	160	153	148
Turintys vidurinį išsilavinimą	533	528	532	543
Kiti	33	26	23	17
Iš viso	954	952	950	971

Aplinkosauga

2017 metais į atmosferą išmesta 1 151 tonos (2016 metais – 1 091 t) teršalų iš stacionarių taršos šaltinių (gamybinių objektų). Lyginant su 2016 metais, teršalų išmetimai padidėjo 60 t, dėl išaugusios sieros rūgšties gamybos (daugiau išmesta SO₂, kuris sudaro 83 % visų bendrovės išmetimų).

Į atmosferą 2017 m. išmesta 303 t (neaudituoto) šiltnamio efektą sukeliančių dujų (CO₂).

Į Obelies upę išleista 2 505 tūkst. kub. m. nuotekų, t.y. ~ 656 tūkst. kub. m. daugiau negu 2016 metais (dėl didesnio kritulių kiekio). Per metus su nuotekomis išleista 675,5 t apskaitomų teršalų.

Per ataskaitinius metus bendrovės nuosavuose sąvartynuose sutvarkytos šios atliekos: fosfogipso 2 207 657 t, silikogelio 4 251 t, sieros šlamo 203 t, neutralizacijos šlamo (dumblo) – 1 393 t. Kitos susidariusios bendrovėje atliekos rūšiuojamos ir perduodamos atliekų tvarkytojams, o mišrios komunalinės pagal sutartį vežamos į Zabieliškio regioninį sąvartyną.

Bendrovė 2017 metais už aplinkos teršimą ir gamtos išteklius sumokėjo 201,248 tūkst. Eur mokesčių. Tai 24,53 tūkst. Eur daugiau negu 2016 metais, dėl padidėjusios H₂SO₄ gamybos ir išmetamo SO₂ teršalo kiekio, bei padidėjusio išleistų nuotekų kiekio į Obelies upę.

19. Bendrovės įstatų pakeitimų tvarka

Bendrovės įstatai keičiami LR akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka. Bendrovės įstatus galima keisti tik visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu, priimtu didesne nei 2/3 balsų dauguma. Pakeisti Bendrovės įstatai įsigalioja tik juos įregistravus įstatymų nustatyta tvarka juridinių asmenų registre.

20. Bendrovės organai

Pagrindinis Bendrovės organas yra akcininkų susirinkimas. Bendrovės valdymo organai yra valdyba ir bendrovės vadovas (generalinis direktorius). Stebėtojų taryba nesudaroma. Valdybą 4 metų laikotarpiui renka visuotinis akcininkų susirinkimas. Bendrovės valdyba sudaryta iš 5 narių. Generalinį direktorių skiria, atšaukia ir atleidžia iš pareigų Bendrovės valdyba. Generaliniam direktoriui parinkti valdyba gali organizuoti konkursą.

21. Kolegialių organų nariai, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas

Bendrovės valdybos nariai

Vardas, pavardė	Pareigos	Turima kapitalo / balsų dalis, proc.
Valdyba		
Aleksandras Tugolukovas	Pirmininkas	-
Andrejus Savčiukas	Narys	-
Valerijus Sidnevas	Narys	-
Jonas Dastikas	Narys	-
Regvita Ivanovienė	Narė	-

Bendrovės valdybos narių kadencijos pradžia ir pabaiga

Vardas, pavardė	Kadencijos pradžia	Kadencijos pabaiga
Aleksandras Tugolukovas	2016-04-25	2020m. balandžio mėn.
Andrejus Savčiukas	2016-04-25	2020m. balandžio mėn.
Valerijus Sidnevas	2016-04-25	2020m. balandžio mėn.
Jonas Dastikas	2016-04-25	2020m. balandžio mėn.
Regvita Ivanovienė	2016-04-25	2020m. balandžio mėn.

Bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas

Vardas, pavardė	Pareigos	Turima kapitalo / balsų dalis, proc.
Jonas Dastikas	Generalinis direktorius	-
Regvita Ivanovienė	Finansų direktorė	-

22. Informacija apie reikšmingus susitarimus

Bendrovė nėra sudariusi jokių reikšmingų susitarimų, kurių įsigaliojimui, pasikeitimui ar nutūkimui turėtų įtakos akcininkų struktūros pasikeitimas.

23. Informacija apie tai, kaip laikomasi bendrovių valdymo kodekso

Nuo 2012 m. AB „Lifosa“ akcijos nebelistinguojamos NASDAQ OMX Vilnius vertybinių popierių biržoje, todėl laikytis bendrovių valdymo kodekso principų nėra privaloma.

24. Informacija apie sandorius su susijusiomis šalimis

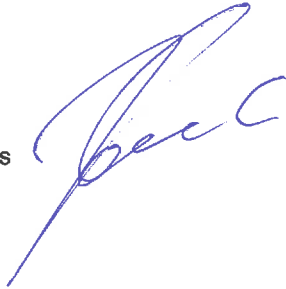
Informacija apie susijusius asmenis pateikiama Bendrovės audituotos 2017 m. finansinės atskaitomybės aiškinamajame rašte 20-oje pastaboje.

25. Duomenys apie viešai skelbtą informaciją

Nuo 2012 m. AB „Lifosa“ akcijos nebelistinguojamos NASDAQ OMX Vilnius vertybinių popierių biržoje, todėl viešai skelbti esminius įvykius apie bendrovę nėra privaloma.

Jonas Dastikas

Generalinis Direktorius

2018 m. balandžio 12 d.